

MEMÒRIA ANUAL 2022

FUNDACIÓ GALA-SALVADOR DALÍ

Estatuts de la Fundació Gala-Salvador Dalí

Objecte: article 4t.–

**La Fundació
té per objecte
promocionar,
fomentar,
divulgar,
prestigiar,
protegir i
defensar...**

FUNDACIÓ GALA-SALVADOR DALÍ

MEMÒRIA
ANUAL 2022

01**Òrgans de govern i direcció**

- 12 Patronat
- 12 Comissions del Patronat
- 13 Reunions del Patronat i de les seves comissions
- 13 Comitè de Direcció
- 13 Associació d'Amics dels Museus Dalí

02**Museus, exposicions i adquisicions**

- 16 Museus
- 17 Serveis d'atenció al visitant
- 17 Accions de responsabilitat social
- 19 Teatre-Museu Dalí, Figueres
- 20 Castell Gala Dalí, Púbol
- 21 Casa Salvador Dalí, Portlligat
- 22 Exposicions temporals pròpies
- 24 Exposicions temporals en altres seus
- 25 Experiències immersives
- 26 Adquisicions
- 26 Préstecs d'obra

03**Conservació, restauració i investigació tècnica**

- 30 Conservació preventiva
- 31 Conservació de la col·lecció durant la manipulació, el trasllat i l'exposició
- 32 Projectes de restauració
- 33 Documentació i investigació tècnica

04**Investigació, catalogació i publicacions**

- 36 Centre de Documentació
- 36 Centre de Recerca i Creació de Projectes
- 40 Col·laboració en edicions de tercers
- 40 Publicacions digitals

05**Educació i activitats culturals**

- 44 Educació
- 45 Activitats culturals

06**Autenticació, defensa de l'obra i gestió dels drets**

- 50 Autenticació
- 50 Defensa de l'obra
- 51 Gestió dels drets i llicències

07**Gestió comercial**

- 54 Gestió comercial

08**Comunicació, promoció i transformació digital**

- 58 Comunicació
- 60 Promoció
- 61 Transformació digital

09**Equip humà i formació**

- 64 Equip humà
- 66 Formació

10**Gestió de les infraestructures i la seguretat**

- 70 Manteniment preventiu
- 70 Manteniment correctiu
- 70 Suport logístic

A**Estudis de públic**

- 74

B**Informe de gestió econòmica**

- 80

Presentació

Jordi Mercader Miró
President

Després de les dràstiques restriccions sofertes durant la pandèmia, tinc el plaer d'anunciar-los que la Fundació Gala-Salvador Dalí ha consolidat definitivament una nova etapa, que destacarà per una gestió més eficient i transparent, i per una ambició renovada en l'àmbit museístic, cultural i intel·lectual. Durant els tres darrers anys, hem treballat amb determinació per fer possible aquesta nova perspectiva que col·loca els visitants actuals i potencials dels nostres museus en el centre de les nostres preocupacions. En particular als joves, la sensibilitat i demandes dels quals hem d'atendre amb propostes suggeridores i amb formats i llenguatges nous.

És una etapa intel·lectualment temptadora, en la qual aspirem a respondre als desafiaments que els equipaments culturals, ja siguin públics o privats, es plantegen en aquests temps de canvis socials i tecnològics profunds que estem vivint. La Fundació Dalí està en condicions d'encarar els reptes que plantegen aquestes transformacions gràcies a la seva independència, més robusta encara gràcies als bons resultats obtinguts l'any 2022, i els que previsiblement tindrem el 2023. Uns resultats que són fruit de l'esforç i el sacrifici de tothom, directius, personal i qui ens acompanya en l'aventura de fer del Triangle Dalinià l'espai d'art, cultura i reflexió en què Salvador Dalí va somniar. A tots, moltes gràcies en nom del Patronat de la Fundació.

Aquest 2022, els tres Museus Dalí han rebut més de 810.000 visitants, xifra que representa un augment del 106% en relació a 2021, un pas decisiu per recuperar la situació que teníem abans de la pandèmia i pensar en un futur més ambiciós. Les dades preliminars del primer trimestre d'aquest 2023 indiquen que estem en el bon camí i que la Fundació està en condicions de recuperar plenament la seva activitat i d'ambicionar noves línies basades en la solvència del projecte i en l'establiment d'una governança eficaç i transparent que ens distingeixi. Així és com podrem atendre les noves demandes que recorren les nostres societats.

Algunes de les activitats que durem a terme comencen a desvetllar les nostres intencions de futur. L'exposició temporal de l'oli *El Crist* que es podrà veure a partir de novembre d'aquest any, indica una voluntat de completar les nostres activitats habituals amb esdeveniments singulars que permetin aprofundir en la figura de Dalí i en la seva genial capacitat d'anticipació. El nostre compromís amb activitats immersives de qualitat posa de manifest la nostra aposta per tecnologies que apropin l'art a un públic més ampli. La nostra participació com a líders en un projecte europeu destinat a definir estàndards per a l'estudi de les obres escultòriques utilitzant la tecnologia *blockchain* demostra la voluntat d'involucrar-nos en temes artístics de repercussió internacional. Tot això anima la Fundació a preparar un programa a llarg termini que permeti reunir experts mundials per aprofundir en les relacions entre museus, art, cultura i oci en societats en les quals l'horari laboral es reduirà progressivament en benefici del temps lliure. Això, sens dubte, constitueix una tasca fascinant, que recull el llegat intel·lectual de Dalí i aspira a projectar-lo cap al segle XXI.

01

ÒRGANS
DE GOVERN
I DIRECCIÓ

Patronat

Presidents d'honor
S. M. Els Reis d'Espanya

President
Sr. Jordi Mercader Miró

Vicepresident
Sr. Enrique Barón Crespo

Vocals
S.A.R. La Infanta Cristina de Borbó
Sra. Montse Aguer Teixidor
Sra. Ana Beristain Díez
Sr. Manuel Borja-Villel
Sr. Màrius Carol Pañella
Sr. Miguel Doménech Martínez
Sr. Jordi Foz Dalmau
Sra. Natàlia Garriga Ibáñez
Sr. Javier Godó Muntañola
Sra. Dolores Jiménez-Blanco Carrillo de Albornoz
 (fins el 4 de maig de 2022)
Sra. Agnès Lladó Saus
Sr. Alfons Martínez Puig
Sr. Lluís Monreal Agustí
Sra. Adriana Moscoso del Prado
Sr. Miquel Roca Junyent
Sra. Maria Pia Serriñana Torrents
Sr. Narcís Serra Serra
Sr. Oscar Tusquets Blanca
Sr. Josep Vilarasau Salat

Secretària general, no patrona
Sra. Isabella Kleinjung

El Patronat va registrar tres canvis en la seva composició durant el 2022.

Dos canvis s'han produït en els representants de la Generalitat de Catalunya. La Sra. Natàlia Garriga Ibáñez, que substitueix la Sra. Àngels Ponsa Roca al capdavant de la Conselleria de Cultura, va acceptar el seu càrrec davant notari amb data 4 de maig i el Sr. Jordi Foz Dalmau, que substitueix el Sr. Lluís Baulenas Cases a la Secretària General del Departament de Cultura, va acceptar el seu càrrec a la reunió de Patronat de data 10 de maig.

Per part del govern central, la Sra. Dolores Jiménez-Blanco Carrillo de Albornoz va dimitir del seu càrrec de Directora General de Belles Arts i Patrimoni Cultural. A data de tancament d'aquesta edició, queda pendent l'acceptació en el càrrec del seu successor, el Sr. Isaac Sastre de Diego.

Comissions del Patronat

Comissió Artística

President
Sr. Jordi Mercader Miró

Vicepresidenta
Sra. Montse Aguer Teixidor

Vocals
S.A.R. La Infanta Cristina de Borbó
Sra. Ana Beristain Díez
Sr. Manuel Borja-Villel
Sr. Màrius Carol Pañella
Sr. Jordi Foz Dalmau
Sr. Alfons Martínez Puig
Sr. Lluís Monreal Agustí
Sr. Oscar Tusquets Blanca

Secretària
Sra. Isabella Kleinjung

Comissió Econòmica

President
Sr. Jordi Mercader Miró

Vicepresidenta
Sra. Agnès Lladó Saus

Vocals
Sra. Adriana Moscoso del Prado
Sr. Miquel Roca Junyent
Sra. Maria Pia Serriñana Torrents
Sr. Narcís Serra Serra

Secretària
Sra. Isabella Kleinjung

Comissió de Relacions Externes

President
Sr. Jordi Mercader Miró

Vicepresidenta
Sra. Dolores Jiménez-Blanco Carrillo de Albornoz
 (fins al 4 de maig de 2022)

Vocals
Sr. Enrique Barón Crespo
Sr. Miguel Doménech Martínez
Sr. Javier Godó Muntañola
Sr. Josep Vilarasau Salat

Secretària
Sra. Isabella Kleinjung

Reunions del Patronat i les seves comissions

El Patronat s'ha reunit els dies 10 de maig i 15 de novembre. La Comissió Artística es va reunir els dies 5 d'abril i 12 de juliol, mentre que les Comissions Econòmica i de Relacions Externes ho han fet en sessió conjunta els dies 14 de març i 20 de setembre.

Els temes tractats i els acords adoptats a les reunions del Patronat i de les seves Comissions en el transcurs de l'any 2022 s'han recollit en el llibre d'actes de l'entitat.

Altres òrgans

Comitè de Direcció

President
Sr. Jordi Mercader Miró

Vocals
Sra. Montse Aguer Teixidor
Sr. Fèlix Roca Batllori
Sr. Joan Manuel Sevillano Campalans
Sr. Andreu Claret Serra (assessor de Presidència)

Secretària
Sra. Isabella Kleinjung

Associació d'Amics dels Museus Dalí

President
Sr. Carles Ayats Aljarilla

Vicepresident i tresorer
Sr. Jordi Palmada Lloret

Secretària
Sra. Antònia Pichot Pla

Vocals
Sra. Misse Coll Macau
Sr. Martí Dacosta Oliveras
Sr. Pere Maset Tuègols
Sr. Enric Oliva Papiol
Sr. Santiago Oliveras Teixidor
Sr. Josep Maria Ortega López
Sr. Pascual Pesudo Castillo
Sr. Josep Playà Maset
Sra. Mariona Seguranyes Bolaños

Coordinadora
Sra. Eneida Iglesias Hernández

L'Associació d'Amics dels Museus Dalí és una entitat jurídica sense ànim de lucre i amb personalitat jurídica pròpia. Col·labora amb la Fundació Dalí en la persecució dels objectius fundacionals.

02

MUSEUS,
EXPOSICIONS
I ADQUISICIONS

Museus

Entre el 1996 i el 1998, la Fundació Dalí va posar les bases per desenvolupar un projecte museogràfic a partir dels tres centres patrimonials que concentren la major part de la vida i obra de Salvador Dalí. El resultat és el que avui coneixem com a "Triangle Dalinià", un viatge a través del paisatge natural i humà de Salvador Dalí; una proposta cultural centrada en la recerca, divulgació i promoció de l'obra i personalitat de l'artista empordanès; un conjunt artístic amb vocació d'arribar a les persones de les més diverses procedències geogràfiques i socioculturals, i una tasca de reivindicació de la vigència de l'activitat creativa de Salvador Dalí.

Malgrat els efectes de la difícil situació provocada per l'emergència sanitària de la COVID-19, encara subsistents en el dia a dia tant a nivell econòmic com de mobilitat d'una part important del públic internacional, el 2022 ha estat l'any de la recuperació. Els tres vèrtex del Triangle

Dalinià han pogut recuperar la seva dinàmica interna i, per exemple, han pogut obrir al públic tot l'any, han pogut reprendre les propostes expositives temporals i tornar a oferir els Serveis d'Atenció al Visitant en tots els àmbits de treballs que els són propis.

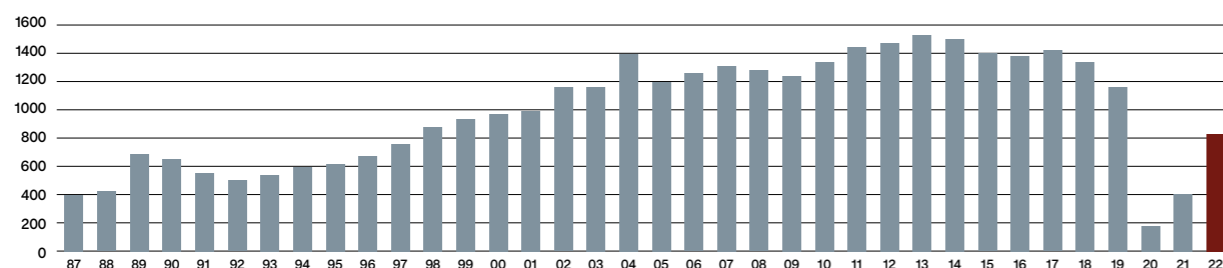
Els Museus Dalí van rebre un total de 817.097 persones durant el 2022; de les quals, 601.181 van visitar el Teatre-Museu Dalí, 157.671 la Casa de Salvador Dalí, 58.245 la Casa-museu Castell Gala Dalí. El descens va ser d'un 23% respecte el 2019, però els visitants van créixer un 106% respecte el 2021.

Aquest nombre de visitants va aportar a la Fundació 10.308.265€ en concepte de venda d'entrades, que equival al 67,3% dels ingressos totals de l'entitat en l'exercici 2022. Respecte el 2019 ha suposat un descens del 10%, mentre que els ingressos han crescut un 134% respecte el 2021.

Els museus Dalí van rebre 817.097 visitants

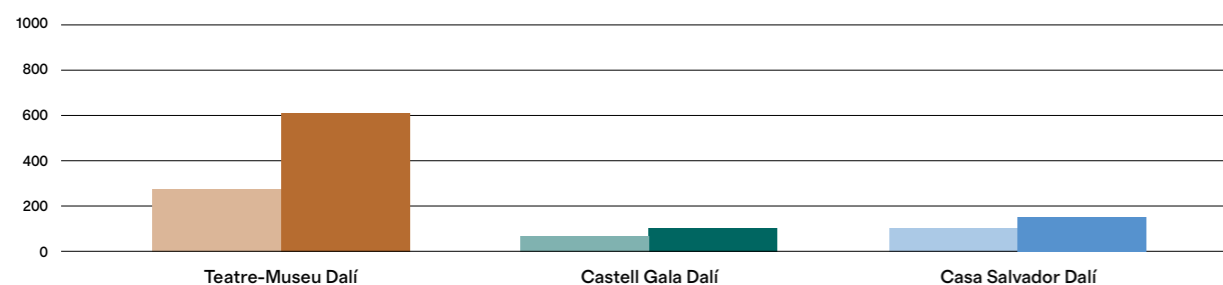
Museus Dalí

Nombre de visitants (en milers). Evolució període 1987-2022

Museus Dalí

Nombre de visitants totals (en milers) per museu 2021-2022

Serveis d'atenció al visitant

Els Serveis d'Atenció al Visitant, responsables de gestionar les dinàmiques d'accés, acollida, usos i circulació als Museus Dalí i formar-ne els equips de treball, van estar especialment implicats en la recuperació gradual de les seves funcions i objectius tot adaptant els procediments d'acollida a la millora de la situació sanitària —dies d'obertura, horaris, aforaments, usos i circulació interna, informació i normes d'acollida, funcions i dimensionat de l'equip de treball, etc.—. Cal assenyalar que s'han pogut reobrir totes les sales d'exposició i els espais de servei dels Museus Dalí, també s'ha reprès el programa de visites guiades i micro-visites d'introducció al Castell, així com les activitats de petit format i les visites didàctiques als tres museus. Cal destacar la implementació del servei de visites guiades programades al Teatre-Museu Dalí amb la coordinació del Servei d'Atenció al Visitant i el Servei Educatiu. A continuació es llisten dades destacables d'usos dels principals serveis de caràcter genèric:

Els serveis tradicionals de gestió d'entrades han venut 502.656 entrades i gestionat 5.514 grups, això suposa una disminució d'un 72% respecte al 2019 i un augment del 417% en relació al 2021.

Les entrades anticipades per internet suposen el 39% de la venda d'entrades amb una xifra total de 314.441 entrades, 17% de les quals són vendes a través de la plataforma Tiquets. L'augment progressiu de les vendes anticipades d'entrades en línia ha estat molt significatiu; s'ha passat d'un 30% el 2019 a un 39% el 2022.

Activitats de mediació genèriques. Durant el 2022 s'han dut a terme un total de 153 visites guiades adreçades al visitant en general, 98 de les quals al Teatre-Museu, 53 al Castell de Púbol i 2 a la Casa de Portlligat. Pel que fa a les micro-visites d'introducció al Castell de Púbol, han estat seguides per 1.838 persones. En relació a la modalitat de visites guiades programades, en quatre idiomes, el resultat és que 7.677 persones n'han gaudit al Teatre-Museu, i 2.016 persones al Castell de Púbol.

Suport a esdeveniments. La recuperació de l'activitat presencial dels Amics dels Museus Dalí, de les exposicions temporals i d'altres propostes de les diverses àrees de la Fundació ha suposat reactivar la funció de suport logístic i organitzatiu del Servei d'Atenció al Visitant d'actes extraordinaris.

Accions de responsabilitat social

Amb la voluntat de posar el patrimoni a l'abast de persones amb pocs recursos, aquest 2022, els Museus Dalí han rebut més de 46.200 visitants en alguna de les modalitats que la Fundació ofereix. Concretament,

els perfils han estat alumnes d'alfabetització atesos per Càritas, el Consorci de Normalització Lingüística i Òmnium Cultural, així com també usuaris del centre terapèutic can Serra de Cabanelles.

Teatre-Museu Dalí, Figueres

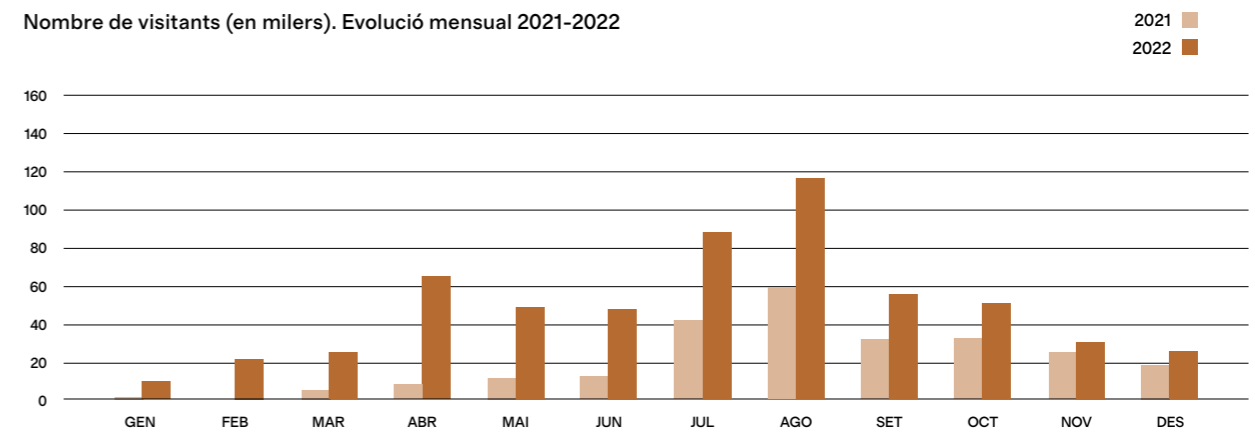
El Teatre-Museu Dalí ha tornat a obrir tot l'any, fins i tot en horari nocturn durant el mes d'agost. L'horari d'obertura també s'ha recuperat amb alguna modulació derivada de la baixada de l'activitat dels turoperadors internacionals. Modulacions a banda, l'horari de temporada baixa ha estat de 10:30h a 18h i, el de temporada alta, de 9h a 20h.

El Teatre-Museu ha rebut un total de 601.181 persones; 193.155 de les quals corresponen als mesos de març a juny, 263.277 de juliol a setembre i 111.011 d'octubre a desembre. El 81% del públic ha visitat el Teatre-Museu a títol individual, mentre que els grups han representat un 19%. Els ingressos per venda d'entrades al Teatre-Museu Dalí han sumat 8.042.550 euros.

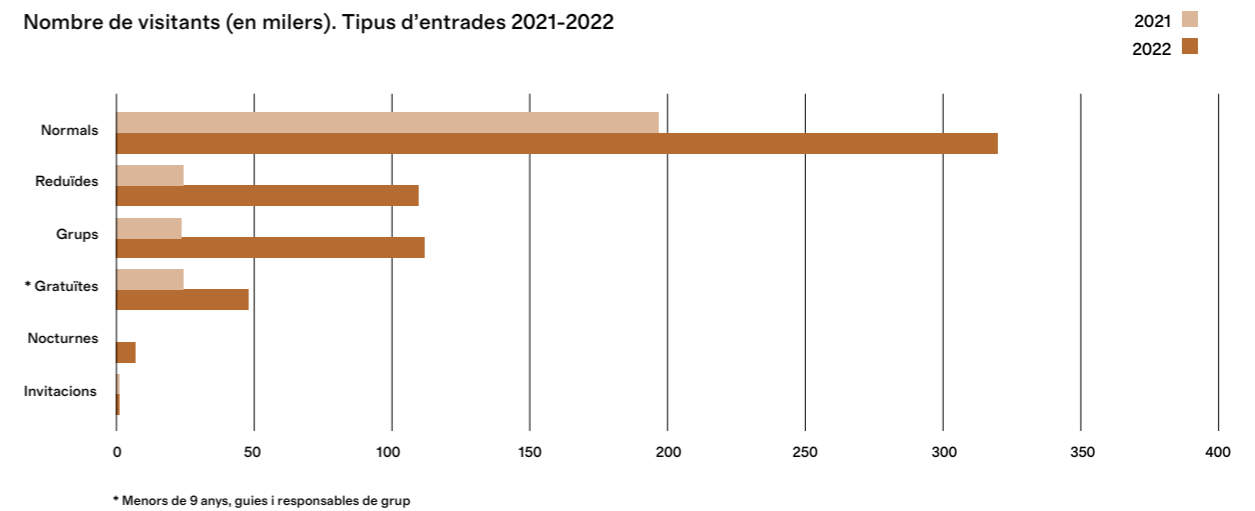
Teatre-Museu Dalí

Nombre de visitants (en milers). Evolució mensual 2021-2022

Teatre-Museu Dalí

Nombre de visitants (en milers). Tipus d'entrades 2021-2022

Castell Gala Dalí, Púbol

El Castell ha obert les seves portes al públic de l'1 al 9 de gener i del 15 de març al 31 de desembre i ha recuperat els horaris d'obertura de 2019, amb alguna modificació durant la temporada alta. Si bé l'horari de temporada baixa ha estat el mateix que el del Teatre-Museum Dalí, el de temporada alta ha estat de 10h a 19h.

La casa-museu de Púbol ha rebut un total de 58.245 persones. De març a juny s'han enregistrat 18.610 visites, 26.356 de juliol a setembre i 12.555 d'octubre a desembre. Un 84% del públic correspon a visitants individuals i un 16% a grups. Els ingressos per venda d'entrades al Castell Gala Dalí han sumat 460.061 euros.

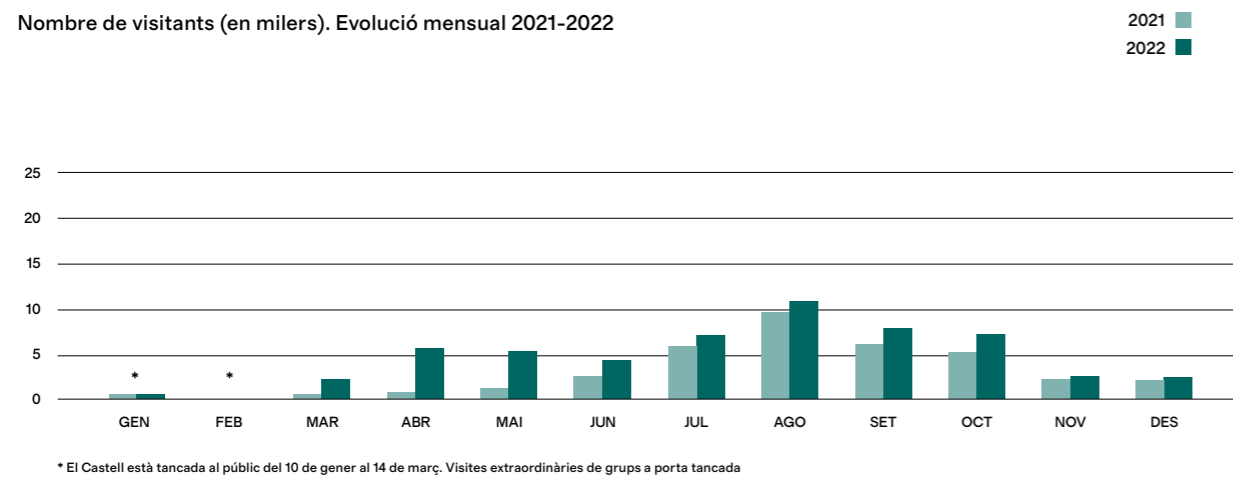
Casa Salvador Dalí, Portlligat

La casa de Portlligat va obrir de forma continuada des del 12 de febrer, a banda de la setmana de Reis —de l'1 al 9 de gener—. Des d'aleshores no hi ha hagut modificacions horàries substancials en relació al 2019 que no siguin les pròpies del canvi de temporada.

En total, la casa ha rebut 157.671 visitants; 53.557 dels quals corresponen als mesos de març a juny, 66.966 de juliol a setembre i 29.656 d'octubre a desembre. Un 77% han fet la visita completa i un 23% la visita de Patis i Olivars. Els ingressos per venda d'entrades a la Casa Salvador Dalí han sumat 1.805.654 euros.

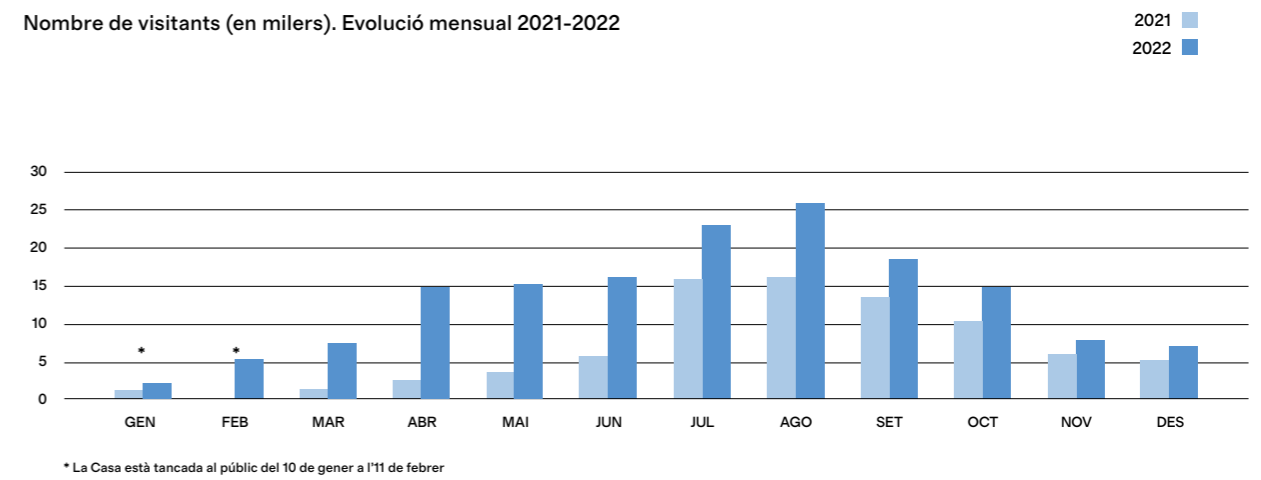
Castell Gala Dalí

Nombre de visitants (en milers). Evolució mensual 2021-2022

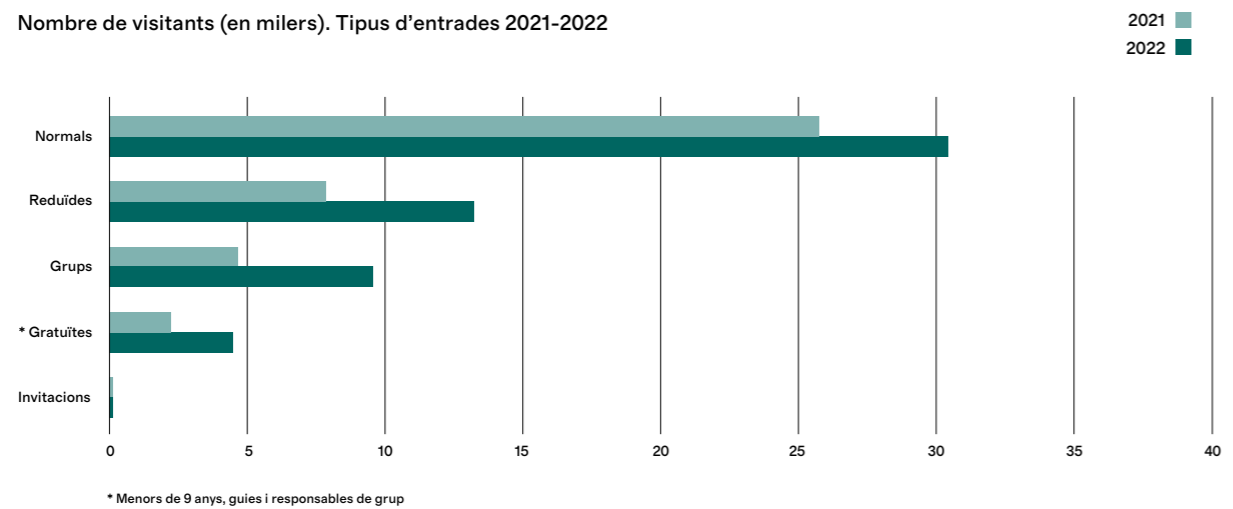
Casa Salvador Dalí

Nombre de visitants (en milers). Evolució mensual 2021-2022

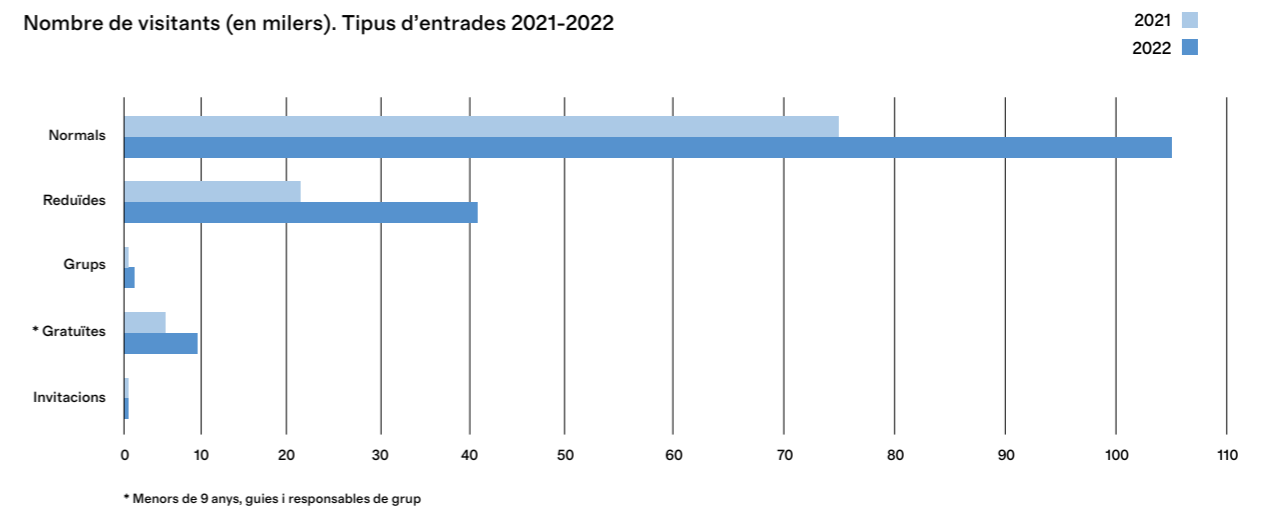
Castell Gala Dalí

Nombre de visitants (en milers). Tipus d'entrades 2021-2022

Casa Salvador Dalí

Nombre de visitants (en milers). Tipus d'entrades 2021-2022

Exposicions

Exposicions temporals pròpies

La Fundació Dalí organitza exposicions en seus pròpies i en espais de tercers. Els continguts són elaborats pel Centre d'Estudis Dalinians (CED) i compten amb la col·laboració del departament de Conservació i Restauració, així com de Gerència pel que fa a Drets i contractes, i de Museus pel que fa al muntatge.

Transgredint la Venus. Dalí és clàssic, és surrealista i és Pop Art!

Sala de les Lògies del Teatre-Museu Dalí
A partir del 27/10/2022

Presenta les principals línies de pensament de Dalí entorn a la seva escultura *Venus de Milo amb calaixos* creada l'any 1936, i la importància d'aquesta icona de l'art grec al llarg de la seva trajectòria. També analitza la reinterpretació que el mateix Dalí en fa durant els anys seixanta com un dels precedents del Pop Art. L'escultura de guix de 1936 que es conserva a l'Art Institute de Chicago es presenta com un préstec digital gràcies a una creació hologràfica projectada en una pantalla OLED Transparent de l'empresa LG. Al seu costat, l'exemplar de bronze d'aquesta mateixa escultura, de 1964, forma part de la col·lecció permanent del Teatre-Museu Dalí.

La Fundació vol reafirmar, així, el seu compromís amb l'estudi i visibilització de l'obra escultòrica de l'artista, facilitar la comprensió dels múltiples significats de la *Venus de Milo amb calaixos* dins el seu context de creació i dins la trajectòria de Dalí. Vol, així mateix, introduir la tecnologia dins l'espai expositiu per contribuir a la conservació de les obres d'art originals i a la sostenibilitat dels préstecs internacionals. El comissariat i coordinació han estat responsabilitat de Laura Bartolomé i l'assessorament científic i de continguts, de Montse Aguer.

La Divina Comèdia de Dante Alighieri il·lustrada per Salvador Dalí

Sala de les Lògies del Teatre-Museu Dalí
08/10/2021 – 09/10/2022

Exposició temporal dedicada a una de les sèries d'obra gràfica de major rellevància de l'artista. Produïda per la Fundació Dalí amb la col·laboració de l'Istituto Italiano di Cultura de Barcelona, amb motiu del 700 aniversari de la mort de l'il·lustre poeta Dante Alighieri. El comissariat ha anat a càrrec de Juliette Murphy, especialista en obra gràfica de la Fundació Dalí, i la coordinació, de Rosa Maria Maurell i de Lucia Moni del CED.

Dalí al seu Teatre-Museu vist per "Meli"

Avant-crypta del Teatre-Museu Dalí
A partir del 24/09/2021

Es presenten deu instantànies de Dalí treballant en la creació del seu museu fetes per Melitó Casals "Meli", fotògraf i amic del pintor. Són un testimoni d'excepció dels treballs de rehabilitació de l'antic teatre municipal de la ciutat i de la implicació de l'artista en la configuració del museu.

Salvador Dalí / Robert Whitaker 1967-1972

Sala de les Lògies del Teatre-Museu Dalí
A partir del 30/05/2018

La mostra aplega les reproduccions de 27 fotografies del fons Robert Whitaker. Són alguns dels millors retrats que el fotògraf anglès va fer a Dalí, tant a la seva casa-taller de Portlligat, com a París, entre els anys 1967 i 1972.

Aliyah

Tercer pis del Teatre-Museu Dalí
A partir del 26/09/2011

Aliyah o Retorn dels Jueus és una sèrie de 25 il·lustracions fotolitogràfiques basades en textos de l'Antic Testament i en moments claus de la història d'Israel.

Púbol de Gala. Il·lusió i realitat

Castell Gala Dalí, Púbol
16/06/2022 – 05/06/2023

Es continua la línia expositiva iniciada l'any 2020 amb l'exposició *Gala/Dalí/Dior. D'art i moda*. Enguany, s'aprofundeix en la construcció de la imatge de Gala a través d'obra original de Dalí i d'un dels looks més icònics de la musa durant la dècada dels setanta. L'exposició presenta, d'una banda, una Gala idealitzada, imaginada, la dama del castell a qui Dalí professa el seu amor cortès. De l'altra, un *Retrat de Gala*, de l'entorn de 1976, que sorprèn pel verisme amb què la musa ha estat pintada. El comissariat és de Montse Aguer amb Bea Crespo com a comissària adjunta, la coordinació, de Lucia Moni.

Gala/Dalí/Dior. D'art i moda

Castell Gala Dalí, Púbol
14/03/2020 – 15/05/2022

Dalí i Dior són dos referents del segle xx i es defineixen per una mateixa actitud davant del fet artístic. Aglutinen rigor tècnic, obsessió creativa, voluntat de transcendir i sentit de posada en escena. Art i moda s'entrellacen en aquesta mostra per endinsar l'espectador en l'imaginari compartit d'aquests dos creadors i també de Gala a través de l'obra de Dalí, dissenys de la Maison Dior i documents dels fons de la Fundació Dalí i de Christian Dior Couture. El comissariat i la coordinació són responsabilitat de Bea Crespo i de Clara Silvestre. La direcció científica és de Montse Aguer.

Exposicions temporals en altres institucions

Salvador Dalí. Atomic Leda and Other Representations of Gala

Museu Fabergé, Sant Petersburg (Rússia)
12/10/2021 – 16/01/2022

La mostra explora la influència de Gala en el cercle surrealista i especialment en Dalí, que li reconeix la seva implicació firmant moltes de les seves obres amb la doble signatura "Gala Salvador Dalí". S'han exposat pintures, dibuixos i gravats de l'artista i objectes personals de Gala, procedents dels fons de la Fundació. Complementa l'exposició la projecció del documental *El refugi de la dona visible 1982-1989*, que forma part de la trilogia *Salvador Dalí. A la recerca de la immortalitat*, produïda per la Fundació Dalí, dirigida per David Pujol i realitzada per DocDoc Films. Link of Times i la Fundació Dalí han coorganitzat l'exposició, comissariada per Montse Aguer i coordinada per Bea Crespo, amb el suport de Fiona Mata pel que fa a la Fundació Dalí.

Salvador Dalí. Imagination and Reality

Dongdaemun Design Plaza, Seül (Corea)
27/11/2021 – 20/03/2022

Amb la col·laboració del Dalí Museum de Sant Petersburg (Florida) i el Museu Reina Sofia de Madrid, aquesta retrospectiva ha suposat el primer contacte de Dalí amb el públic coreà. Amb 39 pintures que abracen tota la trajectòria de l'artista i sèries literàries dedicades a protagonistes de William Shakespeare, el *Don Quixot* de Miguel de Cervantes, *El Tricorni* de Pedro de Alarcón i *Les aventures d'Alicia al país de les Meravelles* de Lewis Carroll. El comissariat ha estat de Montse Aguer amb Carme Ruiz com a comissària adjunta, qui n'ha estat també la coordinadora.

Mind of Genius. Salvador Dalí

Gallery of the National Chiang Kai-shek Memorial Hall, Taipei (Taiwan)
01/04 – 13/04/2022

Nova presència de Dalí a Taiwan amb una mostra antològica amb 16 pintures i 4 dibuixos en què s'ha fet incidència en obres dedicades al món de l'escenografia. També s'han pogut contemplar el centenar d'il·lustracions que Dalí va fer per a *La Divina comèdia* de Dante. El comissariat ha estat responsabilitat de Montse Aguer amb Hsu Fen-Lan com a comissària adjunta, i la coordinació, de Rosa M. Maurell i de Carme Ruiz.

Experiències immersives

Inside Dalí

Cattedrale dell'Immagine, Florència
16/09/2021 – 16/01/2022

Spark Arena, Auckland (Nova Zelanda)
28/05 – 03/07/2022

Air Force Museum in Christchurch (Nova Zelanda)
11/07 – 26/08/2022

St Nicholas' Church, Gent (Bèlgica)
18/12/2021 – 06/11/2022

Itineràncies del projecte digital immersiu presentat el 2021 a la Cattedrale dell'Immagine de Florència. Aprofundeix en els trets que defineixen la identitat de Dalí i la seva evolució personal i artística. Amb una acurada selecció d'imatges, es narra l'heterogènia producció daliniana a partir de cinc àmbits, i amb la figura de Gala com a fil conductor. La producció és del grup Crossmedia; la direcció creativa, de Monogrid i compta amb l'assessorament i la col·laboració de la Fundació Dalí.

Dalí cibernètic

Ideal Centre d'Arts Digitals, Barcelona
20/09/2022 – 04/2023

Tracta l'art de Dalí des de la vessant científica del seu pensament. Proposa un viatge immersiu per la ment de l'artista en què el visitant pot comprovar com la seva obra és el resultat d'un pensament obert, ambiciós, provocador amb la ciència i la tècnica com a fils conductors. L'univers poètic i oníric dalinià s'experimenta a través de projeccions de gran format, instal·lacions interactives, hologrames, realitat virtual i intel·ligència artificial. El projecte és una coproducció internacional de Layers of Reality i Exhibition Hub amb la participació de la Fundació Dalí.

Desafío Dalí

IFEMA, Madrid
08/10/2022 - 07/03/2023

Permet una immersió personal en l'univers dalinià a través d'una experiència didàctica diferent, un viatge sensorial i multimèdia que envolta l'espectador i que s'estén més enllà de la visita, en un nou concepte d'experiència vivencial. S'ofereix al visitant una immersió personal en l'univers dalinià a través d'un model d'experiència expositiva que integra el millor dels projectes tradicionals, de les experiències immersives i dels continguts educatius multimèdia. *Desafío Dalí* permet accedir en format digital a 160 obres de l'autor seleccionades curosament per la pròpia Fundació.

La Fundació Dalí fa anys que estudia el nou àmbit de les experiències immersives multimèdia, que identifica com un vector potencialment important d'educació i divulgació del llegat dalinià arreu del món. Per aquest motiu, va decidir abordar aquesta nova oportunitat dissenyant una estratègia centrada, en primer lloc, en la selecció competitiva d'un nombre de propostes diferenciades que sabessin plantejar la fusió de tecnologia, art i educació amb una clara vocació divulgativa. En segon lloc, una gestió activa i ordenada dels diversos mercats a nivell mundial, amb l'objectiu d'optimitzar la seva cobertura. En tercer lloc, el conjunt havia d'aportar una dinàmica de renovació que permetés que l'oferta mantingués un nivell adequat de rellevància i atractiu en un sector que evoluciona molt ràpidament.

De les nombroses propostes existents, es va seleccionar un grup de quatre llicenciataris per encarar aquest repte i reforçar la capacitat educativa i divulgativa del llegat dalinià a nivell mundial. Tot això, arreglerat amb els criteris de rigor acadèmic i qualitat de producció que la Fundació exigeix. El 2022 ha estat l'any en què finalment s'ha conclòs el procés de desenvolupament d'aquest programa. Amb aquests quatre projectes desplegats pel món, la institució podrà arribar a la màxima diversitat de públic i valorar els formats i les solucions tecnològiques que aporten els millors plantejaments en cada ocasió.

Aquests projectes han comptat amb la participació de diversos departaments de la Fundació Dalí, concretament, l'assessorament ha anat a càrrec de Montse Aguer; la revisió general de continguts, de Carme Ruiz, la coordinació general per Rosa M. Maurell i, la de continguts audiovisuals, per Lucia Moni. Els contractes, el seguiment i la gestió dels drets han estat responsabilitat del departament de Gerència i de Direcció General.

Tot seguit, es detallen els quatre projectes i les seves itineràncies:

Dalí, l'énigme sans fin

Atelier des Lumières, París
19/05/2021 – 02/01/2022

Itinerància de l'exposició immersiva presentada el 2020 a Carrières de Lumières, als Baus de Provença. Ofereix un itinerari temàtic on el visitant transita per paisatges surrealistes i se submergeix en l'extraordinària producció de l'artista, amb música de Pink Floyd. Pintures, dibuixos, fotografies, instal·lacions, pel·lícules i imatges d'arxiu recorden la personalitat única de Dalí, les seves obsessions i la fascinació que sentia per la seva esposa, musa i col·laboradora Gala. La producció és de CulturEspaces, amb la col·laboració de la Fundació Dalí. El director artístic és Gianfranco Iannuzzi, que ho és també de Culturespaces; i compta amb el treball de Renato Gatto i Massimiliano Siccardi i la col·laboració musical de Luca Longobardi.

Adquisicions

La política d'adquisicions contribueix a situar la institució com a referent mundial de l'obra de Dalí, i també del Surrealisme. Arrel de l'actual situació, les adquisicions d'obra i de fons documental es mantenen pràcticament aturades des del març de 2020.

Per contra, enguany s'ha rebut la donació d'una part del fons documental d'Oriol Clos, l'arquitecte responsable de la rehabilitació i museïtzació de les cases-museu de Púbol i de Portlligat i dels respectius jardins. Es tracta de documents relacionats amb els dos projectes esmentats però també dels estudis d'ordenació dels entorns de la Casa de Portlligat. Així mateix, ha fet donació del material relacionat amb l'aixecament del Corral de Gala, ubicat a Cadaqués, i d'alguns treballs de rehabilitació d'espais contigus al Teatre-Museu Dalí —a Torre Galatea i a l'antiga Fonda Condal— adaptats per acollir obra de Salvador Dalí. D'altra banda, s'ha rebut també una donació de llibres de Mossèn Lluís Plana, antic rector de Figueres.

Préstec d'obra

La Fundació Dalí, amb la voluntat de col·laborar en exposicions de centres patrimonials d'arreu del món, ha prestat obra a vuit projectes que es descriuen a continuació:

Dalí-Freud an Obsession

Galerie Belvedere, Viena

28/01 – 29/05/2022

Préstec d'una pintura, dos dibuixos i vuit documents

El punt de partida d'aquesta exposició és la visita que Dalí fa a Sigmund Freud acompanyat de l'escriptor Stephan Zweig i Edward James, mecenes del pintor. La galeria Belvedere reuneix un centenar de peces entre pintures, dibuixos, pel·lícules i cartes en què s'exposa la influència del pare de la psicoanàlisi en l'obra de l'artista figuerenc.

Hiperreal. El arte del trampantojo

Museo Nacional Thyssen Bornemisza, Madrid

16/03 – 22/05/2022

Préstec de dues pintures estereoscòpiques

Proposa una revisió del gènere a través d'un conjunt d'obres que posa en evidència els temes més representatius de la pintura de cavallet. L'arc cronològic abasta des del segle XV fins al XXI. Les obres es presenten ordenades per matèries i escenaris per, d'aquesta forma, destacar la continuïtat de la pràctica artística el gènere, que es perllonga fins als nostres dies.

Real(ismos). Nuevas figuraciones en el arte español entre 1918 y 1936

Museo Carmen Thyssen, Málaga

04/04 – 04/09/2022

Préstec d'una pintura

Recorregut per un període cronològicament breu i creativament intens en el qual, sota la forma d'una figuració realista, es va desenvolupar a Espanya el primer impuls veritablement decidit cap a la renovació, —i fins i tot l'avantguarda— artística i cap a la ruptura amb l'art vuitcentista. A Espanya, on l'avantguarda europea arriba amb retard, aquests nous realismes són, des de finals dels anys deu, l'inici de la renovació abanderada per Barcelona i Madrid. Un panorama de dues dècades de promeses de futur i somnis de canvi interromputs abruptament per la Guerra Civil.

Made in Figueres

Museu de l'Empordà, Figueres

30/04 – 09/10/2022

Préstec d'un oli, un dibuix i dos documents

Viatge per la singular història de la industrialització de la capital empordanesa. Tot i que no es pot qualificar com a una ciutat industrial, Figueres compta amb fàbriques de bicicletes i motos que tenen una dosi important d'innovació tecnològica. L'exposició reuneix el context històric, el territori, les fàbriques i els fabricants, les màquines i l'art.

Elsa Schiaparelli, femme artiste

Musée des Arts Décoratifs, París

30/06/2022 – 22/01/2023

Préstec de tres fotografies

Recull la producció com a dissenyadora de moda d'Elsa Schiaparelli i la seva relació amb diversos artistes coetanis. Amb un muntatge molt escenogràfic, s'hi troba un àmbit dedicat al bescanvi d'idees entre la modista i el pintor figuerenc. Es mostra també com la Maison Schiaparelli, a partir de la mort de la dissenyadora, ha recollit el testimoni de la seva fundadora.

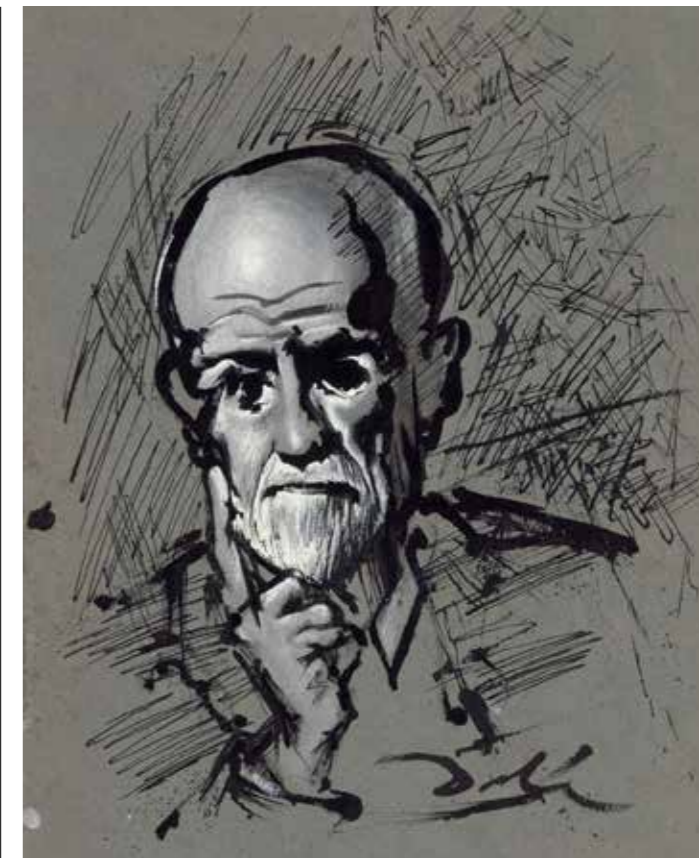
Dalí/Vermeer: A Dialogue

Meadows Museum, Dallas

16/10/2022 – 15/01/2023

Préstec d'una pintura

Per primer cop es poden veure juntes *La imatge desapareix* (1938) i l'obra que la inspira: *Dona de blau llegint una carta* de Johannes Vermeer (c. 1663). El pintor holandès és un dels mestres més admirats per Dalí a qui l'empordanès homenatja en nombroses teles, especialment de l'època surrealista. En el cas de *La imatge desapareix*, l'empordanès interpreta l'obra de Vermeer en la seva totalitat: pren les formes i els elements bàsics de la composició i crea una il·lusió amb la qual juga amb l'espectador, creant una segona imatge amb un rostre masculí de perfil.

SurréAlice. Lewis Carroll et les surréalistes

Musée d'art moderne et contemporain, Estrasburg
14/11/2022 – 26/02/2023

Préstec de la sèrie *Alice in Wonderland*, 1968

Es presenta més d'un centenar d'obres en què s'estudia l'univers meravellós d'*Alícia al País de les Meravelles* de Lewis Carroll. Qüestiona els canvis d'escala, els vincles entre el text i la imatge, la transgressió i l'autoritat o la convivència entre els mons animals i humà. Reflexiona, així mateix, entorn a la figura de la protagonista segons les dones artistes. Amb aquesta mostra es volen ampliar les perspectives tant de la figura de l'escriptor com les representacions de la dona dins de l'univers surrealista.

Feliu Elias. Barcelona, 1878-1948

Museu Nacional d'Art de Catalunya

01/12/2022 – 10/04/2023

Préstec d'un manuscrit

L'objectiu és situar el paper de Feliu Elias en el mapa cultural de la Catalunya de primers del segle XX. Personalitat polièdrica en la qual conviuen l'Elias pintor, el caricaturista Apa, l'historiador i crític d'art Joan Sacs i, fins i tot, el "Dimoni Verd", un altre pseudònim amb el qual signa articles sobre tècnica i oficis de la pintura. Dalí s'hi va relacionar epistolament i a través dels escrits de crítica d'art.

03

CONSERVACIÓ,
RESTAURACIÓ
I INVESTIGACIÓ
TÈCNICA

El departament de Conservació i Restauració té com a responsabilitat principal preservar l'obra daliniana que es troba als tres museus i estudiar-ne la tècnica artística. Amb aquesta finalitat, analitza, investiga, planifica i du a terme els diferents aspectes relacionats amb la conservació preventiva, la restauració i la investigació tècnica i material de les obres de Salvador Dalí.

Conservació preventiva

La conservació preventiva s'encarrega de totes les accions que s'anticipen a la degradació de l'obra d'art i li faciliten un entorn estable i segur. La diversitat dels fons de la Fundació i la singularitat de les instal·lacions artístiques permanents fan imprescindible aplicar unes polítiques d'actuació específiques per a les quals el coneixement científic i tècnic i la col·laboració interdisciplinària són primordials. Aquest any 2022 s'ha continuat amb el programa de conservació preventiva, que inclou la millora constant de les condicions d'exhibició de les obres, el pla de revisió i neteja, les intervencions puntuals i la planificació i coordinació de processos i restauracions destacades. Quant a la conservació en les reserves d'obres, s'ha actualitzat els materials d'emmagatzematge dels dibuixos de gran format. El Departament ha dut a terme el seguiment dels paràmetres climàtics, de llum i de control de plagues en tots els espais expositius dels Museus Dalí i ha participat en el canvi del sistema de control de T i HR a les sales.

Teatre-Museu Dalí, Figueres

Dins del pla de conservació de les instal·lacions i *assemblages*, s'han restaurat unes plaques desenganxades de l'icònic vestit de Paco Rabanne. A la joia *La creu de l'Àngel* s'hi ha restaurat el brillant després d'una de les agulles i s'ha implementat un sistema contra la càrrega electroestàtica a fi de prevenir la degradació del mineral de la base. També cal destacar les tasques de documentació fotogràfica i actualització dels informes d'estat de conservació, com es el cas de la instal·lació permanent de la vitrina del cocodril.

Les escultures i instal·lacions artístiques situades a l'exterior del museu requereixen una atenció continuada, particularment les que estan fetes de materials fràgils de composició orgànica, com és el cas del crani d'elefant de la instal·lació dels monstres *grutescos*. El pas del temps i les condicions mediambientals a l'exterior fan impossible aturar el procés de degradació. Tot i així, es fan tasques constants de consolidació de les zones de més risc. Altres intervencions regulars han estat la consolidació de diversos televisors de l'escultura *Monument a la televisió* de Vostell i les tasques a la vitrina del *Cap gros* de la plaça del museu.

Com a millores en les condicions d'exhibició, s'ha actuat en el sistema de subjecció del cartró de primera època *Autoretrat*, del Palau del Vent, al seu marc d'estil holandès de grans dimensions i s'ha actualitzat el sistema d'il·luminació interior de la instal·lació-vitrina de *L'Àngel de Millet* ubicada al passadís del primer pis.

En el cas de les obres sobre paper exposades, s'han substituït set dibuixos de l'espai Dalí-Joies per qüestions de conservació i s'ha realitzat una intervenció preventiva dels materials del sistema de muntatge en el cartell de Paco Camino, ubicat a les Lògies.

Castell Gala Dalí, Púbol

S'ha continuat amb les tasques de conservació preventiva que fan referència a l'emmagatzematge de la col·lecció tèxtil i d'indumentària, principalment la reordenació de les obres i adequació dels espais. Pel que fa a la conservació-restauració, destaca la restauració d'una fuita d'aigua a la trompa d'un dels elefants situats al jardí. Quant a la col·lecció d'objectes en suport de paper i material audiovisual, s'ha documentat i millorat el sistema d'emmagatzematge del conjunt d'una llanterna màgica format per l'aparell òptic i vint-i-quatre diapositives pintades sobre plaques de vidre.

Casa Salvador Dalí, Portlligat

A tota la casa i exteriors s'han fet petites intervencions de conservació a diferents objectes com el moble carner utilitzat com a tapa-radiador del menjador, el lleó del temple o les cadires de balca de la sala dels ocells. A l'exterior, cal destacar la restauració de la mà amb arc de metall de l'Hèrcules nen i la part superior d'un floró, tots dos de terracota, de sota el contenidor-font. A més, s'ha portat a terme la conservació preventiva anual de les taxidèrmies i els elements de fusta de la casa.

Conservació de la col·lecció durant la manipulació, el trasllat i l'exposició

Amb l'objectiu de minimitzar els factors de risc que comporta cada préstec d'obres d'art, se segueixen uns protocols específics i es duen a terme diversos processos per garantir-ne les condicions de conservació: l'examen de la idoneïtat de cada préstec, l'estudi dels *facility reports* dels museus, la revisió de l'estat de conservació de les obres i els seus marcs, l'elaboració d'informes de condició a la sortida i a l'arribada de les peces – amb la documentació fotogràfica corresponent – i la supervisió i el control dels embalatges, els transports i els sistemes de presentació. El 2022 cal destacar l'actualització de la base de dades de gestió d'obra amb 202 informes tècnics de viatge i *mappings* relacionats amb les exposicions, així com quinze viatges en qualitat de correu, alguns dels quals, de forma virtual.

Durant el primer trimestre han retornat les obres de les grans exposicions a Rússia i a Corea i s'ha celebrat l'exposició *Mind of Genius – Salvador Dalí a Taiwan*, que ha inclòs 121 pintures, dibuixos, i gravats. Cal destacar la tasca de gestió de la disponibilitat de les obres, dels *facility reports* i de les rutes de transport per a les propostes d'exposicions a Guiyang (Xina), Xangai i Japó. Altres préstecs van suposar la millora dels marcs, com ara els olis *Planta amb test*, per al museu Carmen Thyssen de Màlaga, o *La imatge Desapareix*, per al Museu Meadows de Dallas. L'exposició *Púbol de Gala*, formada per dibuixos, documents, peces d'indumentària, ha comportat la recerca d'un marc històric per l'oli sobre coure *Retrat de Gala*. Així mateix, cal posar de relleu l'exposició temporal *Transgredint la Venus* del Teatre-Museu Dalí, que ha representat traslladar de sala l'escultura *Venus de Milo amb Calaixos* del Teatre-Museu, i preparar el conjunt de fotografies, documents i dibuixos que l'acompanyen.

Projectes de restauració

S'ha retirat de l'exposició permanent la pintura de grans dimensions *Nu femení* de Bouguereau a fi de documentar i netejar la peça. També se n'ha fet fotografia multispectral i s'ha actualitzat l'informe de la tècnica i de l'estat de conservació. A més, s'ha restaurat el seu marc i fet millores en el sistema de protecció posterior.

Cal destacar el projecte de restauració de les dues escultures d'Olivier Brice que Dalí va situar a cada banda del pati central del Teatre-Museu: *Dionís* i la *Venus velata*. La resina sintètica que recobreix el teixit d'aquestes escultures de guix, materials distintius de l'obra de Brice, s'havia deteriorat a la intempèrie i ha calgut una procés de recerca prèvia sobre l'autor i les seves creacions.

Entre les actuacions en obres sobre paper, cal destacar la restauració de dos dibuixos *Projectes per al jardí de Púbol* (c. 1970) per a l'exposició temporal del Castell de Púbol. Quant al pla de conservació preventiva en peces del CED, s'han fet intervencions puntuals en manuscrits i llibres, entre els quals cal destacar dos volums intervinguts per Dalí de *French master drawings: Renaissance to Modern*.

Documentació i investigació tècnica

S'ha seguit treballant en la investigació de les tècniques i els materials utilitzats per Dalí en pintures sobre tela que s'han prestat a diferents exposicions, com ara *Pa antropomorf* de 1932, *Planta amb test* de c. 1923 o l'oli *Retrat de Gala* de c. 1976. A més, s'han estudiat les obres presentades a la Comissió d'Acreditació i Catalogació, que generen documentació fotogràfica i informes referents als aspectes estilístics i formals, tècnics i de materials de les obres. Cal destacar tres olis sobre tela dels anys vint d'una col·lecció particular.

Quant a l'obra tridimensional del Teatre-Museu, els esforços per documentar fotogràficament els volums deteriorats dels 6 florons d'alabastre de Volterra, situats al Pati, es van concretar en la digitalització 3D de les peces mitjançant escàner d'alta precisió i fotogrametria.

Obra gràfica

Es va continuar amb la reestructuració informàtica de l'obra gràfica, pas previ imprescindible per a la publicació del catàleg de l'obra gràfica procedent dels fons de la Fundació. El llançament del primer tram està previst per 2023 i és fruit de la investigació continuada de l'obra gràfica que inclou la documentació tècnica i fotogràfica exhaustiva de les peces. Destaca la divulgació de l'obra gràfica en exposicions d'àmbit estatal i internacional. Mereix una menció especial l'exposició celebrada en el Teatre-Museu Dalí titulada *La Divina Comèdia de Dante Alighieri il·lustrada per Salvador Dalí*.

En col·laboració amb els Serveis Jurídics de la Fundació, l'Àrea d'Obra Gràfica ha continuat amb la tasca d'atendre consultes sobre peritatge que es reben d'organismes oficials externs, tant de l'esfera estatal com internacional.

04

INVESTIGACIÓ,
CATALOGACIÓ
I PUBLICACIONS

Centre d'Estudis Dalinians

Des de 1992, el Centre d'Estudis Dalinians (CED) preserva, cataloga i estudia el fons documental de la Fundació Dalí i fomenta i difon la investigació sobre l'obra i la vida de Dalí. Té, doncs, una doble funció: és al mateix temps un centre de documentació i un centre de recerca i creació de projectes. El CED ha consolidat la seva trajectòria, amb projectes tan importants com la publicació de l'obra completa de Salvador Dalí, el catàleg raonat de pintures i part del d'obra escultòrica, la producció de documentals sobre Dalí o la participació en projectes innovadors com les exposicions immersives. En aquest moment, el departament es troba en procés de digitalització, contribuint així a donar a conèixer més universalment el llegat d'un artista referent del segle xx i precursor del XXI.

Centre de Documentació

El CED és un dels centres de documentació més importants a nivell internacional en relació amb l'obra de Dalí, el Surrealisme i les avantguardes en general. La riquesa del seu fons no es quantifica només pel nombre de documents, sinó també per la seva importància i varietat.

Contractes: entorn a 500 documents originals i còpies

Correspondència: 10.412 cartes, postals, telegrams i altres documents epistolars

Documents audiovisuals i sons: 965 audiovisuals i 372 sons

Documents efímers: 8.042 fullets i altres documents de difusió

Fotografies: 17.008 més les 6.640 provinents del fons Meli (plaques de vidre, negatius, positius, transparències i ektachromes)

Llibres: 11.496 volums

Manuscrits: 690 documents, la majoria escrits de Dalí

Postals: 1.732 documents que inclouen una col·lecció particular de Dalí i Gala

Pòsters: 732 pòsters i cartells, d'època i actuals

Prensa: 73.008 articles d'àmbit estatal i internacional

Revistes: 7.629 revistes d'àmbit estatal i internacional

Centre de Recerca i Creació de Projectes

El CED és un dels principals espais d'investigació dedicats a la vida i l'obra de Dalí, on es conceptualitzen, gestionen i executen projectes per promoure'n la recerca i la difusió.

Catàlegs raonats de l'obra de Salvador Dalí

El format digital dels catàlegs raonats de l'obra de Dalí permet establir una dinàmica de treball de *work in progress*, i actualitzar regularment els continguts. A més, com a resultat de les diferents línies d'investigació, es pot donar suport a determinats estudis sol·licitats per ens externs.

Catàleg Raonat de Pintures

Des de la presentació, el desembre de 2017, del darrer tram, els continguts es continuen actualitzant gràcies a la recerca en arxius diversos i la informació proporcionada per particulars i cases de subhastes internacionals. S'ha seguit amb la recerca bibliogràfica i documental i s'ha establert contacte amb l'Art Institute de Chicago i amb la Library & Archives del Solomon R. Guggenheim Museum.

Catàleg Raonat d'Escultura i Obra tridimensional

Després de la publicació del primer tram l'any 2019, es continua treballant en les obres datades fins a 1940, per tal de completar l'estudi del període dels anys trenta.

Recerca en el Catàleg d'Obra Gràfica

Se segueix treballant en aquest catàleg que conté obra procedent dels fons propis. El primer tram comprendrà el període entre 1920 i 1940.

Recerca en obra escultòrica

La Fundació Dalí ha obtingut una subvenció de la Comissió Europea en el marc de la convocatòria Creative Europe per al projecte *Innovation and Best Practice for International Standards on Sculpture Study and Management*. Aquesta proposta, liderada per la Fundació, està sent desenvolupada per un consorci format per la mateixa Fundació, el Musée Rodin de París i l'estudi legal CBM & Partners de Milà, amb el Museu Reina Sofia de Madrid i el Henry Moore Institute de Leeds en qualitat d'associats. L'objectiu principal és la creació d'uns estàndards europeus que permetin garantir la identificació, l'estudi i la gestió d'obres escultòriques. La creació d'aquests estàndards parteix d'un enfocament innovador i interdisciplinari ja que contempla la seva implementació a través de la tecnologia *blockchain*. A més, es vol estimular i consolidar la recerca a escala transnacional per afavorir i millorar l'accés i la comprensió de l'obra escultòrica d'artistes històrics com Dalí i Rodin, així com d'artistes actuals, tant consagrats com emergents. El resultat final d'aquest projecte de cooperació serà accessible en línia, de manera lliure i en diversos idiomes.

Aquest projecte es va iniciar el juny i té una durada de dos anys. Actualment, s'està duent a terme la fase de transferència de coneixement i compartició de casos d'estudi concrets, i també s'han començat a determinar les diferents categories que formarien part d'aquesta estandardització. Al mateix temps, s'està treballant amb col·laboradors externs com són Codi Tramuntana i Eseeleos, a qui s'ha encarregat una consultoria tecnològica que permeti establir els paràmetres d'implementació de la *blockchain* en el funcionament d'aquests estàndards. Per tot això, se celebren reunions periòdiques per donar compliment dels acords presos. Per part de la Fundació, s'ha establert un equip de treball transversal format pel CED i les àrees de Direcció Econòmica, Serveis Jurídics i Transformació Digital.

Recerca en dibuixos i material de treball

Prossegueix l'estudi dels dibuixos i el material preparatori de la col·lecció. S'han revisat els títols i les dates d'execució dels dibuixos en el marc de l'Art Project relacionat amb la defensa dels drets d'autor. Aquest treball, a banda del coneixement profund de la col·lecció, permetrà relacionar els estudis, esbossos i material preparatori amb les pintures i també amb altres tipologies d'obra daliniana. Constitueix una tasca molt important per a la certificació d'obra, per als estudis de conservació preventiva i de restauració, així com per al desenvolupament de línies expositives i de publicacions. Aquest estudi ha de culminar amb la futura publicació del Catàleg Raonat de Dibuixos de la col·lecció.

Recerca per projectes expositius

S'ha portat a terme la curadoria per a dues futures mostres retrospectives a Xina i Japó, que s'han posposat a causa dels efectes postpandèmia. Es treballa intensament en el préstec d'una de les obres icòniques de Dalí, *El Crist*, (c. 1951). Serà la protagonista d'una mostra al Teatre-Museu durant el 2023 en què s'incideix en el procés de creació de l'artista. D'aquesta manera, s'ha reprès la investigació iniciada el 2019 en diferents arxius fotogràfics i arxius audiovisuals relacionats amb aquesta obra icònica.

D'altra banda, l'exposició temporal *Púbol de Gala. Il·lusió i realitat* ha permès estudiar i posar en valor l'obra *Retrat de Gala* i els dibuixos i projectes de decoració del Castell i del jardí de Púbol, realitzats per Dalí durant la dècada dels setanta. La investigació ha descobert vincles amb una de les pintures murals del Palazzo Borromeo de Milà. Els contactes amb l'arxiu del Guggenheim Museum de Nova York han aportat documentació sobre l'exhibició de la pintura *Retrat de Gala* l'any 1978 en aquesta mateixa seu.

Altres recerques i projectes

Revisió de l'inventari i catalogació del fons d'indumentària, concretament, els vestits d'alta costura procedents de la col·lecció de Gala que inclouen noms de dissenyadors de prestigi internacional com Elsa Schiaparelli o Christian Dior.

Buidatge dels manuscrits de Gala per un possible projecte d'arts escèniques en col·laboració amb el festival Temporada Alta de Girona.

A partir del material mecanografiat que es custodiat a l'arxiu, s'està preparant una reedició de *La Vida Secreta de Salvador Dalí* juntament amb l'editorial Taschen. Des del CED s'assumeix la responsabilitat de l'edició literària d'un dels textos més apassionants de Dalí.

Represa del projecte *Sumo DALÍ*, un text cronològic sobre la vida i l'obra de Dalí que publicarà aquesta mateixa editorial. Projecte que es va veure posposat per la pandèmia i que s'ha reprès aquest 2022 amb la revisió de la traducció a l'anglès.

Contacte amb l'arxiu de La Scarzuola de Montegabbione (Terni) per aprofundir en la relació de Dalí amb l'arquitecte italià Tomaso Buzzi.

Investigació sobre la vinculació de Dalí amb el Sacro Bosco de Bomarzo de Viterbo.

Nova línia de recerca amb la finalitat de recopilar totes les declaracions de Dalí sobre la conceptualització, construcció i desenvolupament del seu Teatre-Museu.

Investigació i documentació sobre el pensament polític de Dalí.

Continuació de la tasca de catalogació, estudi i documentació del fons fotogràfic Melitó Casals "Meli" iniciada el 2020. Es tracta d'un fons de 681 fotografies i gairebé 9.000 negatius. Amb aquesta intervenció es vol completar la documentació de les fitxes d'inventari, i es durà a terme la reubicació de les fotografies i negatius en noves carpetes de conservació. S'ha continuat la digitalització dels negatius del fons, per part de Jordi Casals, fill del fotògraf.

Continuació de la tasca de reconeixement de personatges i d'esdeveniments en el fons fotogràfic Narcís Sans Prats, pertanyent al Centre de Recerca i Difusió de la Imatge (CRDI) de Girona. És un fons de 3.336 fotografies relacionades amb Dalí i representa una font d'informació molt valuosa sobre l'artista i l'Empordà.

Contacte de diferents arxius fotogràfics internacionals que disposen de fotografies de Dalí per ampliar el coneixement i la documentació dels seus fons: Bob Gruen Archive, W. Eugene Smith – Bruce Silverstein Archive (Nova York), Ernst Scheidegger Archiv (Zurich), Michel Giniès (París), Bill Brandt Archive (Londres).

Altres tasques

El Museu Boijmans de Rotterdam ha facilitat 170 imatges a alta resolució de l'exposició antològica de Dalí celebrada en aquell museu l'any 1970.

Continuació del treball de creació d'un registre d'obres audiovisuals.

Represa de la digitalització del fons de correspondència, tot millorant la seva conservació i ampliant els fons digitals per a la recerca i consulta d'investigadors

Revisió de la feina prèvia i prossecució en la digitalització de la correspondència de 1949 a 1953.

Continuació de les tasques de configuració d'un cercador global que possibiliti la gestió unificada del fons d'obra, el fons documental i l'hemeroteca propis. El nou disseny vol proporcionar, tant a usuaris interns com a investigadors, un domini més eficient i integral de la informació.

Seguiment i documentació de les subhastes d'obra de Dalí, estatals i internacionals.

Seguiment, documentació i coordinació de les ofertes d'obra.

Revisió de publicacions per a tercers (llibres, exposicions, reportatges televisius, publicacions periòdiques, etc.).

Recerca d'imatges per a 51 peticions per la il·lustració de llibres, exposicions, projectes audiovisuals i sonors i publicacions periòdiques.

Catalogació i millora de la conservació de les monografies i revistes de l'arxiu.

Reordenació de la biblioteca per millorar-ne l'accessibilitat.

Atenció a 134 consultes i peticions d'informació via correu electrònic.

Investigadors

El CED rep periòdicament peticions d'investigadors per a la consulta del fons documental. Les informacions pràctiques destinades als investigadors publicades a la web permeten agilitar l'accés i preparar la visita amb antelació. Aquest 2022, s'ha rebut presencialment la visita de 14 investigadors procedents de l'Estat espanyol (8), França (2), Polònia (1) i els Estats Units (3). Els temes de recerca s'han centrat entorn de l'obra pictòrica, fílmica i escenogràfica de Salvador Dalí. També s'ha fet investigació al voltant de Gala i d'altres figures properes a l'artista, com ara Jaume Miravittles, Maurice Sandoz o el Marquès de Sade. Destaca la visita de Jennifer Cohen de l'Art Institute of Chicago per la recerca entorn l'escultura *Venus de Milo amb calaixos* i també per la documentació de les pintures de Dalí que formen part de la col·lecció d'aquest museu americà. Així, s'ha pogut ampliar el coneixement d'aquestes obres i, en general, de les exposicions històriques en què Dalí va participar.

Becaris

S'ha comptat amb la col·laboració de la becària Maria Pérez Ortega, estudiant de Grau en Història de l'Art de la Facultat de Lletres de la Universitat de Girona. Ha participat en la documentació bibliogràfica d'obra per als catàlegs raonats de pintura i escultura així com en la catalogació de premsa local i del fons fotogràfic Meli.

Publicacions

Col·laboració en edicions de tercers

Mind of Genius. Salvador Dalí

Gallery of the National Chiang Kai-shek Memorial Hall, Taipei, Taiwan

Catàleg de l'exposició celebrada a Taiwan, amb textos de Montse Aguer, Hsu Fen-Lan, Juliette Murphy i Carme Ruiz.

Publicacions digitals

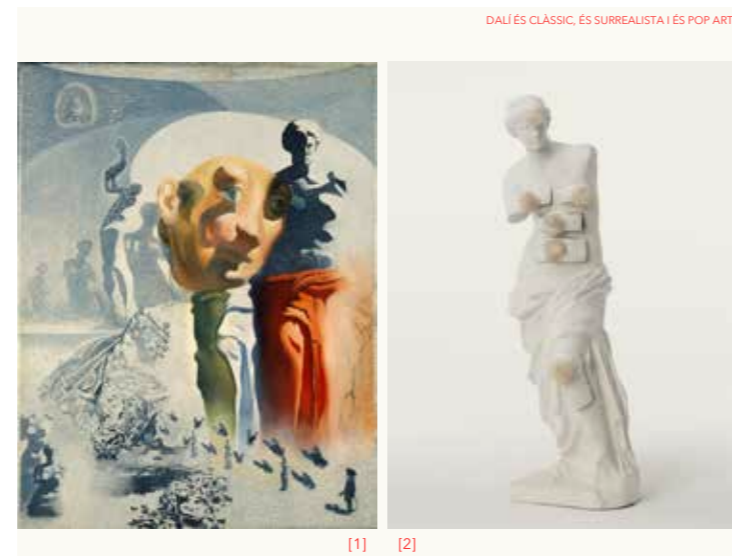
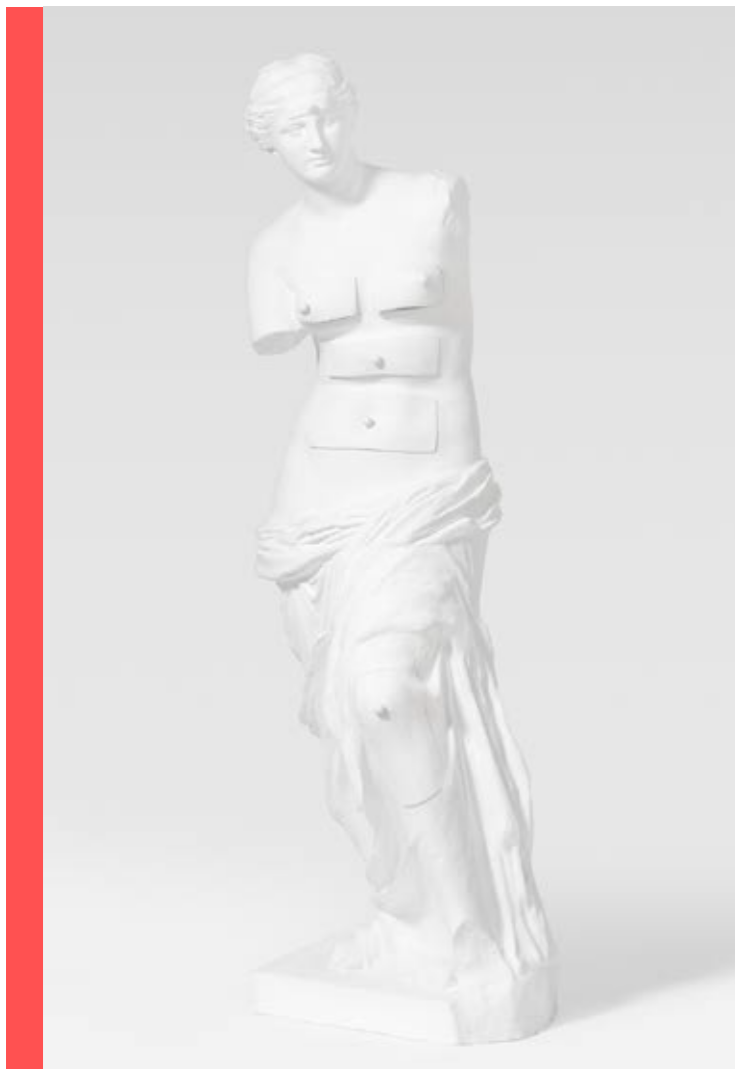
Púbol de Gala. Il·lusió i realitat

Catàleg de l'exposició organitzada al Castell Gala Dalí de Púbol. Els textos de Montse Aguer, Jordi Artigas, Bea Crespo i Lucía Moni posen de relleu la implicació i la influència de Gala en la concepció i posada en escena del Castell que la legitima, finalment, com a sobirana d'un espai propi. Coordinat per Lucía Moni, està disponible en suport digital en castellà, català, anglès i francès.

Transgredint la Venus.

Dalí és clàssic, és surrealista i és Pop Art!

Publicació digital que aprofundeix en determinats aspectes de la creació de l'obra, així com en la importància d'aquesta icona de l'escultura antiga en el pensament i la creació de Dalí. Disponible en suport digital en castellà, català, anglès i francès, els textos són de Montse Aguer, Laura Bartolomé i Jennifer Cohen, i la coordinació, de Maria Carreras, membre del CED.

"També vaig fer en aquesta època una còpia de la Venus de Milo en fang; vaig treure d'aquest meu primer esforç escultòric un plaer eròtic inequívoc i deliciós". Els referents circumstancials amb què Dalí descriu aquesta remembrança permeten acotar aquesta experiència en l'època en què la seva família es trasllada a viure al número 10 del carrer Monturiol (actual número 24) de Figueres, l'any 1912³. El lector pot imaginar doncs a un nen Dalí d'uns escassos vuit anys modelant una Venus de Milo en fang. També recorda realitzar-ne una altra durant la seva estada al Molí de la Torre d'El Far d'Empordà: "Pintava una Helena de Troia o modelava la Venus de Milo (...). Bo i jugant a ésser un embrió de geni, vaig fer que el geni nasqués; en provocar les condicions del seu naixement, vaig crear la causa"⁴. És clar que aquesta icona de l'art grec forma part de les primeres vivències de l'artista, que ja somia en ser un geni.

En certa manera, la Venus de Milo es converteix en un pendant de L'Àngelus de Millet, una pintura que Dalí també descobreix durant la seva infantesa, a la seva escola de Figueres⁵. Aquestes dues imatges es transformen en uns referents obsessius, i també en les vedets del mètode paranoicocrític. Mentre L'Àngelus és la pintura en què fonamenta el seu mètode, la Venus de Milo és la protagonista d'una de les seves dobles imatges més famoses, presentada a *El torero al·lucinogen* del 1970. "He utilitzat acumulacions d'una sola imatge obsessiva com ara la Venus de Milo per obtenir una estructura al·lucinògena capaç de provocar en l'espectador qualsevol mena d'imatge concreta"⁶. A *Estudi per a El torero al·lucinogen* [1] es pot veure clarament com Dalí utilitza la repetició de les Venus per amagar

L'AMOR PER ITÀLIA COM A TELO DE FONTS DEL CASTELL DE PÚBLOL

Dalí tant admirava.³⁰ Decorant el sostre del Castell de Púbol, Dalí vol complaure la seva reina i fer-se present en aquell lloc. Tal com escriu ell mateix: «M'he acontentat a decorar els seus sostres perquè, en aixecar els ulls, sempre em trobi en el seu cel.»³¹ [Figs. 3, 4, 5 i 6]

Fig. 4 Salvador Dalí, *El palau del vent*, 1970-73. Fundació Gala Salvador Dalí, Figueres (detall)

³⁰ Dalí havia organitzat la roda de premsa de la primera retrospectiva a Itàlia el 1954, sota els frescos de l'Aurora de Guido Reni al Palau Pallavicini de Roma, frescos que tant admira i que escull per realitzar simbòlicament el seu Renaixement al complir cinquanta anys.

³¹ Cit. *supra*, n.12, p. 689.

LES FORMES DE GALA

Fig. 4 Vestit prêt-à-porter d'Elizabeth Arden New York i collaret de bijuteria, dècada de 1970. Fundació Gala-Salvador Dalí, Figueres

Arden New York, acompanyat del collar de bijuteria amb pedres de color turquesa, es convertirà en un dels seus looks més icònics dels setanta [Fig. 4].³²

La combinació té quelcom d'orientalitzant i aristocràtic que lliga molt bé amb el que Púbol representa per a Gala: és el refugi on aboca els seus records feliços de Rússia i el castell que la legitima simbòlicament com a reina, per fi, d'un espai propi. A la pintura però, malgrat el vestit i els ornaments, Gala se'n presenta més vulnerable i nua que mai. Observem

³² Gala recorre a aquest look en moments molt destacats de la biografia daliniana com són la inauguració del Teatre-Museu Dalí de Figueres, el 28 de setembre de 1974, el nomenament de Dalí com a membre associat estranger de l'Académie des beaux-arts de l'Institut de France, el 9 de maig de 1979.

L'AMOR PER ITÀLIA COM A TELO DE FONTS DEL CASTELL DE PÚBLOL

Sota aquest cel mediterrani, sota aquest forat nocturn,³³ apareix Gala, la dama del castell, un ésser eteri, celestial, suspès en una massa nebulosa, com el personatge d'Himen en l'obra teatral *Al vostre gust*, de Shakespeare,³⁴ que baixa d'un núvol per segellar l'amor de les quatre parelles. Una Gala amfitriona, que acull els seus convidats, però que al mateix temps, per la seva ubicació damunt de la porta, vigila i protegeix el seu refugi de les mirades indiscretes, recordant-nos que accedim a les seves estances privades. A la mà sosté un bastó símbol d'autoritat, una vareta màgica o un bastó per jugar a pilota, com aquell de la dama protagonista en la representació original del *Gioco della Pallà* [El joc de la

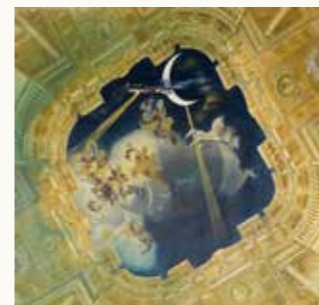

Fig. 6 Salvador Dalí, *Sostre de la Sala dels Escuts del Castell Gala Dalí de Púbol*, c. 1970. Fundació Gala-Salvador Dalí, Figueres (detall)

³³ Salvador Dalí, «Voyage. Numéro du cinquante-neuf 1932/1937 réalisé par Salvador Dalí», Vogue, París, núm 512, 1972/1973, p. 175.

³⁴ Cit. *supra*, n. 15.

PÚBLOL DE GALA. IL·LUSIÓ I REALITAT

Fig. 5 Salvador Dalí, Projecte per al sostre de la Sala dels Escuts del Castell Gala Dalí de Púbol, c. 1970. Fundació Gala-Salvador Dalí, Figueres

05

EDUCACIÓ
I ACTIVITATS
CULTURALS

Educació

El 2022 ha representat l'any del relançament del Servei Educatiu després d'un període llarg marcat per la forta reducció de visites educatives, com a conseqüència de la pandèmia. S'ha tancat l'exercici amb 735 visites educatives ofertes a escoles estatals i estrangeres. Aquest any s'ha redefinit l'àrea Educativa. Una de les tasques principals n'ha estat la reestructuració financera per garantir-ne la viabilitat i sostenibilitat.

D'acord amb la filosofia que ha caracteritzat sempre el servei educatiu, s'ha tornat a construir una relació propera amb les escoles locals i internacionals. Després dels moments difícils de la crisi sanitària, el 2022 ha suposat l'any del retrobament dels grups escolars amb el museu i amb la figura de Dalí. L'equip de guies-educadores i els continguts de les visites, sempre avalats pel CED, han estat claus per garantir-ne l'excel·lència.

Un assoliment important ha estat la recuperació i millora de l'atenció a les escoles. Com a novetat, destaquen les primeres visites adaptades al Teatre-Museu per a escolars amb mobilitat reduïda. S'han dut a terme, amb èxit, les primeres proves pilot utilitzant eines digitals com la visita virtual, llançada l'any 2020. L'oferta de visites inclusives s'estendrà a escolars d'educació especial. S'ha contactat amb l'associació TEA Alt Empordà per tal que l'equip educatiu rebí formació i pugui oferir la millor experiència a aquest perfil d'alumnes.

Aquest any s'ha ampliat l'oferta de l'Àrea Educativa amb la implementació de visites programades diàriament al Teatre-Museu Dalí en 4 idiomes, no per a grups escolars sinó per al públic general. Una opció que ha gaudit de molt bona acollida, com ho demostren les 326 visites ofertes.

La vocació internacional del Servei Educatiu queda palesa en l'oferta de visites virtuals a escoles estrangeres que no poden desplaçar-se fins a Figueres.

Aquests nous reptes satisfan, motiven, i anticipen noves línies de creixement de l'Àrea Educativa.

Conferències i seminaris

Montse Aguer ha participat telemàticament en el col·loqui sobre el present dels museus, organitzat per l'Institut Cervantes de Pequín, amb el suport de Casa Àsia, en el marc del Dia Internacional dels Museus. En aquest col·loqui, moderat per Inma González Puy, directora de l'Institut, hi han participat també Zhang Lin, director del Museu de Vidre de Xangai, Zhang Yu, directora d'exposicions del Museu d'Art de Pudong, i José Lebrero, director artístic del Museo Picasso de Málaga.

Fèlix Roca ha participat a la I Jornada de Turisme titulada "Encarem el futur. La desestacionalització és possible" organitzada per l'associació Hostaleria Alt Empordà amb l'assistència del president de la FOEG, l'alcalde de Figueres i nombroses personalitats de l'àmbit empresarial empordanès.

Fiona Mata, membre del CED, ha participat en l'acció titulada *Museum Crawl* organitzada pel Museu d'Art Newark dels Estats Units oferint una visita comentada al Teatre-Museu Dalí.

Laura Bartolomé, curadora de la Fundació, ha participat en el *webinar* "Proyectos de Cooperación Europea" on ha presentat el projecte *Innovació i Bones Pràctiques per a la gestió i estudi d'estàndards internacionals sobre Escultura*. Així mateix, Bartolomé ha fet diverses presentacions de l'exposició *Transgredint la Venus*, al personal de la Fundació i a les guies del Servei Educatiu.

Juliette Murphy, especialista en obra gràfica, ha presentat la conferència *La Divina Comèdia il·lustrada por Salvador Dalí* a l'Istituto Italiano di Cultura de Barcelona, amb motiu de la clausura de l'exposició celebrada al Teatre-Museu Dalí.

Finalment, la cap de Comunicació, Imma Parada, ha ofert una conferència als alumnes del Màster EMTM de la Facultat de Turisme de la Universitat de Girona.

Activitats culturals

Salvador Dalí. Màgia i realitat

Metro de Xangai
11/11/2022 - 05/02/2023

La sortida de l'estació Middle Longhua del metro de Xangai s'ha convertit en una galeria d'art temporal de 735 m². L'objectiu d'aquest projecte és convertir el context ordinari d'una estació de metro en un espai on els passatgers puguin desconnectar de la seva vida quotidiana i contemplar imatges dalinianes. Ha estat possible arribar a un públic molt ampli, ja que per aquesta línia de metro hi passen aproximadament un milió d'usuaris diaris. Es presenten 34 reproduccions d'obres de Dalí, una cronologia de l'artista, reproduccions de documents fotogràfics i continguts audiovisuals relacionats amb el Triangle Dalinià. El projecte és fruit de la col·laboració de la Fundació Dalí amb la Secció Cultural del Consolat General d'Espanya a Xangai, l'Institut Cervantes, l'Ambaixada d'Espanya a la Xina, l'AECID, Turespaña, i compta amb el suport del Metro de Xangai i l'Associació de l'Amistat del Poble de Xangai amb els Països Estrangers. El contingut, assessorament i coordinació per part de la Fundació Dalí ha anat a càrrec de Rosa M. Maurell i de Lucia Moni.

Festival internacional de Fotografia InCadaqués

Exteriors de la Casa Salvador Dalí, Portlligat
01/10/2022 - 09/10/2022

Per segon any consecutiu, la Fundació Dalí se suma a aquesta iniciativa cedint espais exteriors de la Casa de Portlligat. Enguany, el projecte escollit pel festival arriba de la mà de Thomas Mailaender, fotògraf que viu i treballa entre Marsella i París. La proposta és el resultat de la primera residència artística que té lloc a la Casa Dalí de Portlligat. Es concreta amb una intervenció a la platja de Portlligat i 12 fotografies ubicades al llarg del recorregut exterior de la Casa Dalí, començant al Pati de les Tasses, passant pel punt més elevat de l'Olivar i acabant a la piscina.

Col·laboracions

Montse Aguer forma part actualment del Consell Assessor del Campus Patrimoni Cultural i Natural de la Universitat de Girona.

Visites il·lustres

El 2022 diverses personalitats han visitat algun dels tres Museus Dalí. Al Teatre-Museu Dalí de Figueres destaca la visita de la Princesa Elionor i la Infanta Sofia, acompanyades per la Ministra d'Educació, Pilar Alegría, i la Delegada del Govern Espanyol a Catalunya, Maria Eugènia Gay en un acte organitzat per la Fundació Princesa de Girona. Així mateix, s'ha rebut la visita del Ministre de Cultura, Miquel Iceta, i de la directora general de Turisme, Marta Domènech. L'alcalde de Figueres, Agnès Lladó, ha acompanyat els seus homònims de municipis com Lleida i Vilanova i la Geltrú. De l'esfera cultural, s'ha comptat amb la presència d'una delegació de *fundraising* de la National Gallery of Victoria, de Melbourne; de l'actriu Monica Bellucci, el director de cinema Alejandro Amenábar, el columnista del *Periódico* Albert Espinosa i els escriptors Manuel Forcano i Mahi Binebine, que participaven al Festival Portal Blau de l'Escala.

La Casa Dalí de Portlligat ha estat l'opció escollida pels actors Dani Mateo, Paz Padilla, Guillermo Francella, Miranda Kerr i l'empresari Evan Spiegel.

Per últim, ha visitat el Castell de Púbol l'exjugador del Barça i entrenador Carles Reixach.

Premis i guardons

La Casa-Museu Salvador Dalí de Portlligat ha rebut el premi al Millor Museu del món en representació d'Espanya. El premi s'atorga a partir de l'opinió dels visitants que voten a través de la plataforma Tiquets, web de *ticketing* especialitzada en turisme cultural.

Patrocinis

Museu de l'Empordà

La Fundació Gala-Salvador Dalí contribueix anualment a la conservació i difusió del patrimoni cultural de Figueres i la seva comarca amb una aportació econòmica al Museu de l'Empordà. Aquesta quantitat, que en l'exercici 2022 ha estat de 25.888,76 euros, es destina al manteniment i la promoció del museu esmentat i al finançament de les seves activitats culturals.

Amics del Museu Dalí

Aquesta associació privada, promoguda per la Fundació Dalí, persegueix finalitats d'interès general coincidents amb les de la nostra institució. Per aquest motiu, el 2022, s'ha acordat col·laborar en les seves activitats amb una aportació de 14.400,00 euros.

Amics dels Museus Dalí

L'associació ha continuat promovent la figura i l'obra de Salvador Dalí entre els socis i el públic en general. La programació de 2022 ha inclòs diverses novetats, algunes centrades en propostes familiars i infantils i en projectes que tinguin continuïtat en el temps. Amb aquest objectiu, s'ha encetat l'any amb la projecció dels tres documentals produïts per la Fundació, *Salvador Dalí, a la recerca de la immortalitat* que, per primera vegada, es mostraven junts en una sala de cinema. Hi han participat la directora dels Museus Dalí, Montse Aguer; la vicepresidenta de la Fundació i alcaldessa de Figueres, Agnès Lladó, i el director dels documentals, David Pujol.

Un dels nous projectes amb vocació de continuïtat és la nova ruta *Dalí a la ciutat dels Genis*, que té com a fil conductor l'artista de Figueres. Dirigida per Max Pérez, investigador i editor de les obres inèdites de Francesc Pujols, ha comptat amb la col·laboració de les Guies de Figueres i de l'Ajuntament, que ha incorporat aquesta proposta a la seva programació turística. Aquesta iniciativa, que compta amb el suport de la Fundació Francesc Pujols, pretén divulgar la vida i el pensament de destacades personalitats figuerenques com Alexandre Deulofeu, Narcís Monturiol, Carles Fages de Climent i Abdó Terrades. Finalitza davant del monument que Salvador Dalí va dedicar a Francesc Pujols, escriptor i filòsof català. Així mateix, els socis han pogut conèixer la Torre de les Hores, seu de la fundació homònima, i visitar dos dels museus de Martorell, a més de fer una ruta literària pel municipi.

D'altra banda, s'ha seguit treballant en l'elaboració d'activitats per al públic infantil. S'ha organitzat un taller de Collage Surrealista dirigit per l'artista Petra Vlasman amb la col·laboració de Comerç Figueres. La mainada també ha estat protagonista del primer taller de Galetes Surrealistes organitzat amb Bimba's Cake.

El retorn de les *Visites de Petit Format* al Teatre-Museu ha estat molt ben rebut. Aquesta activitat ha permès aprofundir en obres com *Roger alliberant Angélica*, el teló de fons que Dalí va dissenyar per a l'òpera *Laberint*, les Sales de les Peixateries, del Tresor, i la proposta temàtica *Dalí i la Ciència*.

La Nit dels Amics dels Museus Dalí ha tornat sota la cúpula del museu. Després de dos anys, els socis han participat en aquesta trobada estival que ha estat amenitzada amb l'actuació de Cecília Quartet.

S'han programat diverses sortides. És el cas de l'exposició *Meli, Cadaqués, Dalí. Un instant a Cadaqués* al museu d'aquell municipi, complementada amb una conferència sobre la relació de l'artista i el fotògraf. Hi han participat

Jordi Casals, fill de Meli; Pere Maset i Francesc Guillamet, comissaris de la mostra, i el periodista Josep Playà. L'activitat s'ha organitzat conjuntament amb la Fundació Joan Vehí. La jornada s'ha completat amb una visita a la nova creu hipercúbica que corona l'ermita de Sant Baldiri de Portlligat, i al cementiri de Cadaqués. S'ha fet una sortida a Barcelona per gaudir de l'experiència immersiva *Dalí Cibernètic* a l'Ideal, acompanyats per una de les curadores del projecte, Anna Pou, i també s'ha visitat el Moco Museum.

El periodista Josep Playà i el divulgador del món del motor Martí Dacosta han estat els autors de la conferència *Dalí i l'automòbil*, que ha tancat la programació anual. Aquesta conferència ha aportat dades inèdites sobre la relació de Dalí, que no tenia carnet de conduir, amb el món de l'automòbil.

S'ha organitzat la presentació de diversos llibres relacionats amb Salvador Dalí: Miquel Manzano ha presentat, des dels Estats Units, *Dalí. Fotografia y delirio*; Sebastià Roig i Toni Benages, la seva novella il·lustrada *El cercle de Loplop. Una aventura de Francesc Pujols*; Oscar Tusquets, el seu llibre *Sin figuración, poca diversión*; i, finalment, Vicent Santamaria, *Lo que Dalí debe a la Naturaleza*.

La col·laboració amb Figueres ha permès, un any més, premiar la Creu de Maig més daliniana durant les Fires i Festes de la Santa Creu. També s'ha lliurat el Premi a l'Allioli més surrealista durant la Fira de Creixell.

L'associació ha tancat l'any 2022 amb mig miler de socis i 26 activitats celebrades.

06

AUTENTICACIÓ,
DEFENSA DE
L'OBRA I GESTIÓ
DELS DRETS

Autenticació

Una de les eines que permet prestigiar la Fundació Dalí en el món de l'art, del col·leccionisme i del mercat de l'art és la tasca que du a terme la Comissió d'Autenticació i Catalogació. Un òrgan col·legiat d'especialistes en l'obra de Salvador Dalí que analitza dibuixos, olis i aquarel·les arribats d'arreu del món. Durant el 2022, s'han rebut 255 peticions d'autenticació, 140 de les quals han estat desestimades per tractar-se d'obra gràfica, escultures o manuscrits, casos per als quals la Fundació Dalí no ofereix el servei d'autenticació. De les 115 considerades expertitzables, els clients n'han sotmès 54 a estudi (24 provenien del 2021 i 4 eren obres d'anys anteriors que s'han revisat per segona vegada). D'aquestes 54, se n'han analitzat 52 durant el 2022 i 2 han quedat pendents de resolució per a l'any següent. De les 52 obres analitzades, 26 han estat atribuïdes a Salvador Dalí; 23 s'han considerat no atribuïbles i de 3 s'ha dictaminat que no hi havia elements suficients per emetre un judici positiu. Les obres estudiades provenen de l'Estat espanyol, els Estats Units, Itàlia i França; la majoria són de particulars i, en una proporció inferior, de cases de subhastes i galeries.

Defensa de l'obra

Des dels Serveis Jurídics i Gestió de drets es vetlla en tot moment pels objectius fundacionals de la institució, tot treballant en la protecció i la defensa de l'obra i dels drets immaterials vinculats a Salvador Dalí. Enguany, hem focalitzat l'estratègia en continuar optimitzant les prioritats de la institució. Tenint en compte que a principis d'any encara seguien vigents algunes mesures restrictives, sobretot de caire econòmic, s'han continuat assumint gran part de les tasques que en anys anteriors s'externalitzaven, i s'han distribuït les tasques en funció de les necessitats d'actuació.

Pel que fa les actuacions contencioses, no s'ha iniciat cap nova acció. D'altra banda, s'han reactivat la majoria d'actuacions que havien quedat paralitzades durant la pandèmia.

Des del punt de vista institucional, s'ha mantingut la relació amb els representants dels Ministeris de Cultura i d'Hisenda per donar compliment a l'Ordre Ministerial que regeix la relació entre la Fundació Dalí —cessionària exclusiva de la gestió, explotació i administració dels drets immaterials lligats a l'obra i a la persona de Salvador Dalí— i l'Estat espanyol, hereu universal de l'artista.

Actuacions relacionades amb les marques

Respectant sempre l'estratègia en seu de marques seguida al llarg dels anys des que es va implementar el 2007, aquest any s'ha seguit aplicant una política de racionalització quant als registres, amb l'objectiu de reduir, tant com sigui possible, el nivell de despesa sense perdre efectivitat. Destaquen les intervencions següents:

vigilància mundial en totes les classes del Nomenclàtor Internacional de 15 denominacions o gràfics i vigilància de la denominació "DALÍ" a les xarxes socials

revisió setmanal de totes les publicacions de dissenys espanyols i europeus

renovació de 45 registres com ara la marca Fundació Gala-Salvador Dalí a la Unió Europea, la marca internacional Softwatch, així com la firma de l'artista que cobreix els perfums "Salvador Dalí" en diferents països

oposicions, una al Marroc i una altra al Brasil, contra la sol·licitud de marca Bigoderia Dalí, per tractar-se del mateix sol·licitant d'una oposició de l'any anterior, que finalment va ser retirada

resolució satisfactòria d'una oposició estatal a la marca Excursiones Barca Gala de Dalí.

Gestió de drets

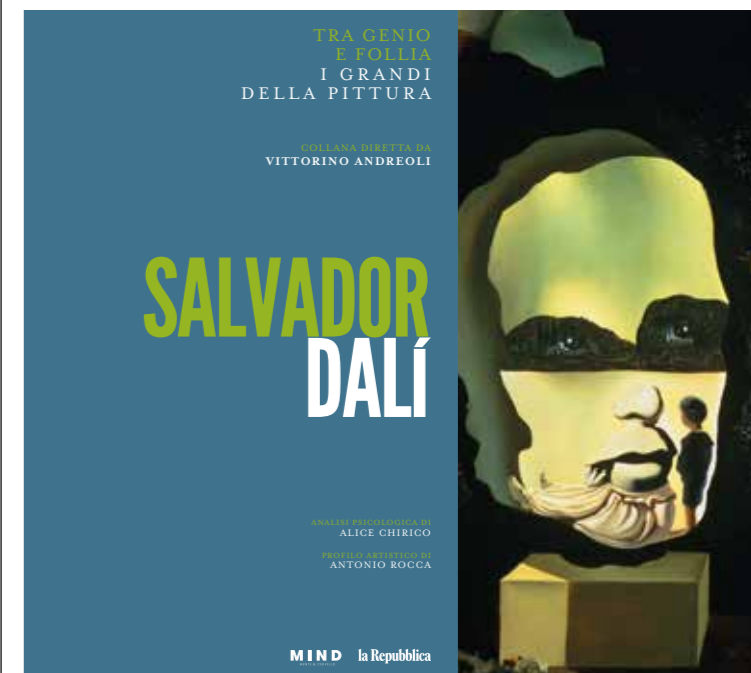
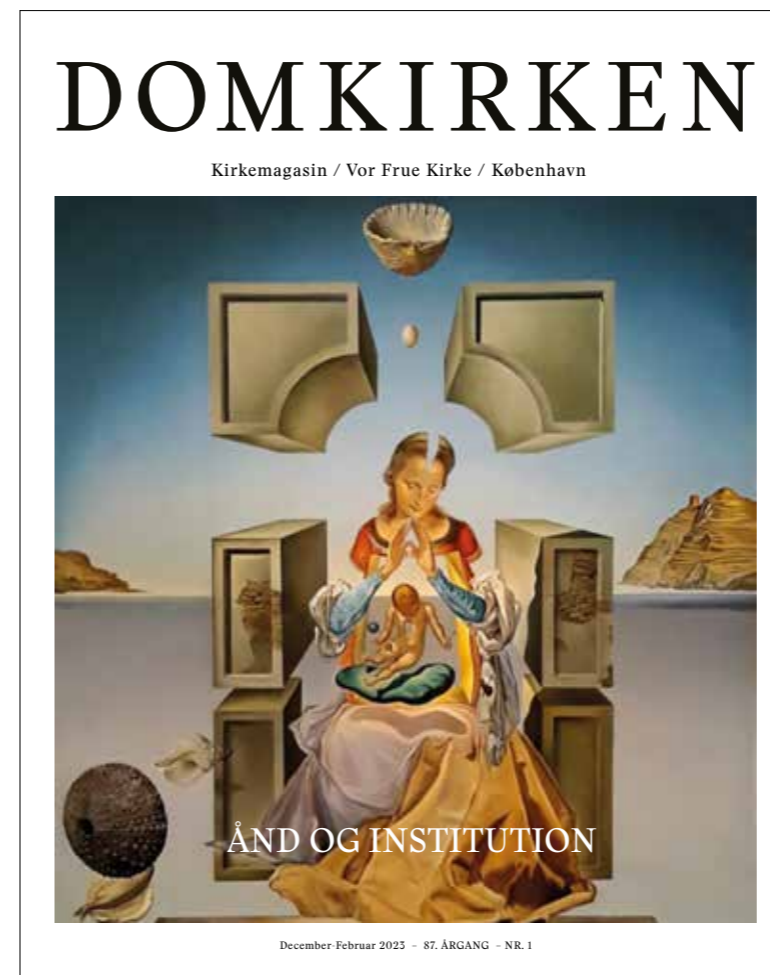
A través de l'àrea de gestió de drets, la Fundació Dalí protegeix i posa en valor la propietat intel·lectual i tot el ventall de drets derivats de l'artista i la seva obra. Per fer-ho, compta amb el suport de VEGAP i la seva xarxa de societats internacionals. VEGAP trasllada la informació filtrada i treballa amb la Fundació per documentar cada sol·licitud.

S'han rebut nombroses sol·licituds per reproduir obra daliniana en suports tradicionals com ara llibres, catàlegs o productes de marxandatge. És important destacar el nombre de sol·licituds relacionades amb el desenvolupament de tecnologies emergents com la *blockchain*, la intel·ligència artificial i els nous universos virtuals. Ha calgut intensificar el treball d'avaluació i seguiment, especialment en relació a aquesta nova realitat.

Com era previsible, les experiències immersives multimèdia han generat ingressos significatius en concepte de drets. D'altra banda, l'autorització més rellevant ha estat l'atorgada a BMW per la utilització en 3D de l'obra *La Persistència de la Memòria* per a la publicitat d'un nou model de vehicle elèctric. Cal destacar també l'autorització a l'empresa CNCPTS per a la reproducció de l'escultura *Telèfon Llagosta* en la capsula per a sabates esportives de la casa NIKE.

Pel que fa als drets d'imatge de Salvador Dalí i d'acord amb el contracte signat amb l'empresa Lladró, el 2022 ha vist el llançament d'un bust de Salvador Dalí que ja s'ha començat a comercialitzar a les nostres botigues i als punts de venda del llicenciatari. Un projecte en el qual també han participat les àrees comercial i de comunicació de la Fundació.

Es pot considerar el 2022 com l'any de recuperació plena i de creixement de l'activitat.

07

GESTIÓ COMERCIAL

Gestió comercial

Aquest 2022, cal destacar l'anàlisi que l'àrea comercial ha dut a terme i que ha permès contrastar la seva missió i visió i crear una nova estratègia amb especial atenció a l'àrea de botigues i de vendes a tercers. Com a resultat, s'ha validat un pla d'actuació per als propers exercicis que, tenint en compte la situació actual del mercat i el perfil del nostre consumidor, permet treballar en temes claus com la redistribució dels espais i decoració de les botigues, incidint en el seu posicionament, així com en la definició de nous productes i en la selecció de nous

proveïdors. A nivell dels espais, s'ha volgut aconseguir més capacitat per què el visitant recorri les botigues amb comoditat a fi de fer més agradable la seva visita i aconseguir, així, una taxa de conversió més alta.

Quant a la gestió de compres, la primera part de l'any ha estat marcada per una contenció de la despesa. S'han focalitzat els esforços a donar sortida als estocs existents, s'ha reduït el preu de certs productes i s'han minimitzat les compres.

Màrqueting i projectes de futur

Amb una mirada estratègica, s'ha portat a terme una anàlisi DAFO i, conjuntament amb el departament de Transformació Digital i de Control Financer, s'han començat a posar les bases per al llançament de la plataforma de venda en línia que haurà de facilitar la venda de productes a nivell B2B i B2C de cares a l'any vinent. En l'àmbit del màrqueting de venda al detall, s'han fet algunes proves que ens ajudin a plantejar l'estratègia de futur, sobretot enfocada a l'*storytelling* del producte que permeti connectar-lo amb el consumidor.

Productes nous

Atesos els bons resultats de la campanya de Setmana Santa i l'augment de la demanda, s'ha donat conformitat a comandes aturades durant la pandèmia i al desenvolupament de nous productes. D'una banda, s'han creat productes innovadors i sostenibles parant especial atenció als materials, al seu origen artesanal i a la fabricació de proximitat. D'altra banda, s'han desenvolupat productes diferencials com ara els que utilitzen imatges icòniques de Dalí. La introducció d'aquesta línia ha estimulat particularment el públic juvenil, fet que valida una de les noves estratègies plantejades.

Malgrat tot, els resultats han superat les previsions amb un creixement del 134% respecte al 2021, xifra que ens situa a un -13% respecte al 2019.

Els resultats per Museus mostren un augment en la xifra de vendes a tots tres recintes, especialment a Portlligat i Púbol, però també un àrea de millora a la botiga de l'espai Dalí-Joies.

Resultats econòmics i entorn

El context actual és especialment complex. Quan semblava que començàvem a sortir de l'efecte pandèmia, ens hem trobat immersos en un entorn de guerra i d'inflació que dificulta la sortida de la crisi, particularment la gestió de compres i d'estocs. D'una banda, la cadena de subministraments es troba afectada per la paralització de l'activitat, fet que provoca una manca de matèria primera i retards en els terminis de producció i lliurament. Aquesta variable ens ha obligat a abastir-nos més del que convindria a fi d'evitar ruptura d'estocs i l'increment addicional de preus. D'altra banda, la inflació ha provocat que tots els productes pugessin de preu dues o tres vegades l'any. Degut a aquests increments, s'han hagut de modificar els preus al consumidor i/o sacrificar marge en alguns casos.

Campanyes per a projectes expositius

Les vendes a tercers han experimentat un creixement significatiu gràcies a tres projectes immersius: *Dalí, l'enigma sense fi* produït per CulturEspaces i estrenat el 2020 a la Provença; *Dalí Cibernètic* de l'IDEAL inaugurat a Barcelona, i *Desafío Dalí* presentat per Artdidaktik a Madrid.

Amb l'objectiu de crear producte diferencial i específic per a cada museu, s'han preparat dues col·leccions limitades en el marc de les exposicions temporals de Púbol i de Figueres, productes que han tingut molt bona acollida.

08

COMUNICACIÓ,
PROMOCIÓ I
TRANSFORMACIÓ
DIGITAL

Comunicació

En l'àmbit de la comunicació, les notícies més destacades de l'any han estat les generades pel llançament de dues experiències immersives a Barcelona i Madrid, *Dalí cibernètic* i *Desafío Dalí*, respectivament. Aquestes iniciatives són el resultat de l'aposta de la Fundació Dalí per nous llenguatges i formats per tal d'arribar a perfils diversos de públics. A més, han proliferat projectes cinematogràfics, alguns dels quals han comptat amb el vistiplau de la Fundació. Quant a ressò en premsa escrita en l'àmbit estatal, es comptabilitzen 162 insercions per les accions portades a terme directament des de la Fundació Dalí: vuit comunicats de premsa, dues notes d'agenda, quatre rodes de premsa i suport a dues rodes organitzades per tercers.

Entrevistes i reportatges

Els directius i especialistes de la Fundació Dalí han comparegut en diversos mitjans de comunicació per informar sobre els projectes en què està compromesa la institució. La directora dels Museus Dalí, Montse Aguer, ha atès mitjans escrits, radiofònics i televisius. És el cas del programa *FAQS* de TV3, la revista *MuseumWeek*, el programa *Tot és comèdia* de la SER, *La Portada d'Onda Cero*, *Fem un cafè* de la Xarxa, els diaris *El Punt*, *Midi Libre*, *Le Monde* i la revista *Cap Catalogne*. D'altra banda, el director general, Fèlix Roca, ha estat entrevistat per la revista *Mira'm* per analitzar la situació actual de la Fundació Dalí i els seus Museus. Joan Manuel Sevillano, gerent, ha atès el diari *El Mundo* sobre l'estratègia que hi ha rere els projectes immersius. Jordi Artigas ha acompanyat la periodista d'*El Punt* Eva Vázquez en un reportatge sobre el Castell de Púbol. Ha atès el programa *Elles van amb camper* de La Xarxa, la revista francesa *Ideat*, ràdio Capital de l'Empordà i Empordà TV. La sotsdirectora de Col·leccions i Exposicions Carme Ruiz ha intervingut en el programa *Converses gironines* de la COPE, *Estiu.cat* de la Xarxa, i en els informatius de RNE sobre el cicle de cinema surrealista celebrat les nits d'agost. També ha atès un programa de la segona cadena pública francesa per glosar sobre el llibre *Les Diners de Gala*. Finalment, Laura Bartolomé, curadora, ha atès els informatius de la SER Girona en qualitat de comissària de l'exposició *Transgredint la Venus*.

Quant als reportatges, destaca un episodi del programa *Un Passeig pel Museu...* que TV3 ha dedicat a la Casa Dalí de Portlligat. Així mateix, ens han visitat cadenes televisives de l'esfera internacional com la coreana DongA TV —amb 6,6 milions d'espectadors— la digital brasilera SBT, els quatre programes de France TV *Télématin*, *50'*, *InfoCulture* i *Echappées belles* que compta amb una audiència de 847.000 espectadors, *Now You're Cookin' with Joseph Rosendo* del canal

nordamericà PBS, *Trucker Babes Austria*, els japonesos JTB, entre d'altres. La gàbia de grills de Portlligat ha estat protagonista de la secció *The home in 50 objects from around the world* del diari britànic *Financial Times*. Les revistes *Marie Claire*, *BeauxArts*, *Terres Catalanes*, *Sonograma*, *Muy Interesante*, els diaris alemanys *Die Zeit* i *Ruhr Nachrichten* i la popular periodista coreana Mina Sohn especialitzada en viatges també s'han fixat en algun vèrtex del Triangle Dalinià. Cal assenyalar el tractament que la prestigiosa revista d'art francesa *BeauxArts* fa de la Casa Salvador Dalí de Portlligat, incloent-la entre les 10 cases d'artistes més boniques del món.

Memòria

Aquesta publicació anual editada en català i castellà té com a finalitat recollir l'activitat duta a terme per les diferents àrees de la Fundació Dalí. Conté informació detallada de la Gestió Econòmica de la institució, en compliment de l'objectiu de transparència que s'ha marcat la institució com un dels principis fonamentals.

Fèlix Roca Batllori, director general de la Fundació Gala-Salvador Dalí

“Des de la Fundació Dalí hem volgut ajudar a recuperar la il·lusió i la normalitat”

Els tres Museus Dalí estan satisfets de la temporada turística 2022. El registre de visitants ha escalat fins al 80% de les xifres anteriors a la pandèmia malgrat que l'absència del turista rus i una disminució de les visites en grup han fet minvar el nombre de visitants. Tot i això, des de la Fundació Dalí es constata el fet d'haver assolit una certa normalitat amb l'objectiu de seguir difonent el patrimoni dalinià tot apropant els diversos públics al territori i reforçant la projecció internacional.

Podem parlar pel que fa als Museus Dalí d'una recuperació de visitants a nivell de pre-pandèmia, pel que fa a la temporada d'estiu?

Ha anat raonablement bé. Encetàvem l'any amb incertesa per les restriccions de la COVID. A partir de Setmana Santa vam començar a veure moviment i, en aquests moments, la valoració és satisfactòria pels tres museus que formen el Triangle Dalinià: Portlligat, Púbol i Figueres. Agafant com a punt de referència l'any 2019, estariem a un 80% d'aquelles xifres. Els turistes provinents de Rússia i d'Ucraïna han caigut a causa del conflicte bèl·lic. Per països, els visitants han vingut principalment de França, Espanya i Catalunya, reafirmant, com ja vam veure l'any passat, el turisme de proximitat. Altres nacionalitats que es van recuperant és que es manté el turisme de proximitat, entre els quals hi ha els francesos, que sempre han estat el nostre primer públic.

“La transformació digital dins de la casa ens ha d'ajudar a fer un salt qualitatiu en la difusió del llegat de Salvador Dalí”

A poc a poc s'han anat recuperant els turistes europeus nord-occidentals, alemanys i també americans. L'any passat els visitants transoceànics van ser força testimonials. La tendència, però, és que es manté el turisme de proximitat, entre els quals hi ha els francesos, que sempre han estat el nostre primer públic.

Aquest estiu també s'ha pogut recuperar el Dalí de nit. D'aquest estiu una de les coses de les quals estem més satisfets és la iniciativa de recuperar el Dalí de nit. Per Setmana Santa es va posar el projecte sobre la taula i va ser la mateixa gent de l'equip, que es va engrescar i vam prendre la decisió de tornar a obrir. El Museu de nit va rebre 7.700 persones aproximadament. Ho vam fer no des d'un punt de vista econòmic, sinó com un acte de responsabilitat social. Si tenim obert el Museu Dalí de nit, hi ha més activitat al territori i això il·luminat a d'altres accions promocionals, ajuden la ciutat, ajuden l'entorn i el país en general. Al final, les institucions, en aquest cas la Fundació, no ens hem d'oblidar d'aquesta part de responsabilitat social que tenim.

Fèlix Roca de la Fundació Dalí. Foto: Yvonne Heiser

WIREIMAGE.COM AGENCY

The home in 50 objects from around the world #55: Salvador Dalí's cricket cage

The plain wooden cage hung on his bedroom wall, its rustic simplicity a contrast to the Surrealist artist's flamboyant tastes and behaviour

Revealed by: A&E | 2022

Una holografia de la Venus de yeso de Dalí, en Figueres

Se expone junto a la de bronce, de la fundación del artista

Web i xarxes socials

L'any 2022 ha estat clau per recuperar els projectes que havien quedat interromputs arran de la pandèmia per tal de reduir despeses. En destaca la publicació del Catàleg Raonat de Pintures de Salvador Dalí en xinès mandarí. Aquest projecte ha estat fruit de la col·laboració entre la Fundació Dalí, la Facultat de Filologia Hispànica i l'Escola de Traductors de la Universitat de Pequín iniciada l'any 2018. L'objectiu és difondre i facilitar l'accés del públic asiàtic al coneixement de l'obra pictòrica única de Salvador Dalí.

Així mateix, s'ha publicat una nova portada de la web institucional. El seu redisseny li proporciona una imatge més actual i pretén també satisfer unes necessitats d'accessibilitat i usabilitat que la versió antiga ja no complia. Aquesta iniciativa és una declaració d'intencions de cap on es vol portar la web corporativa.

Com cada any, des de l'àrea de Web i Xarxes s'ha donat suport a la difusió de les exposicions temporals amb la publicació de *landing pages* com és el cas de *Púbol de Gala. Il·lusió i realitat* al Castell de Púbol i *Transgredint la Venus* al Teatre-Museu Dalí. Cal assenyalar que la visita virtual del Teatre-Museu Dalí ha estat mencionada en la publicació *Journal of Curatorial Studies* entre les millors visites virtuals de museus a nivell internacional. Aquest recurs ha registrat un total de 1.314.803 visites des de la seva publicació, el març de 2020, fet que demostra que continua sent molt valorat pel públic, sobretot l'estranger. La web institucional ha tancat l'any amb 1.348.388 visites.

Quant a les xarxes socials, s'ha continuat fent un gran esforç per reduir les despeses interioritzant la totalitat de les funcions i accions. Aquest 2022, l'activitat s'ha dosificat de manera rigorosa, mantenint una presència discreta, centrada sobretot en Instagram com a canal preferit dels seguidors que, a finals d'any, han arribat a un total de 44.982.

JOURNAL OF CURATORIAL STUDIES

Promoció

Els Museus Dalí es beneficien del suport que aporten els organismes de promoció turística com són l'àrea de Turisme de l'Ajuntament de Figueres, Empordà Turisme, el Patronat de Turisme Costa Brava Girona, l'Agència Catalana de Turisme (ACT) i Turespaña. Amb aquests últims, destaca la filmació als Museus Dalí per a la creació de continguts de xarxes socials adreçats al públic japonès. Amb el consistori de Figueres, s'han seguit celebrant dues campanyes: *Tapes Surrealistes* i, per segon any consecutiu, *Dalí de Figueres*. La novetat d'enguany ha estat el cicle de cinema surrealista titulat *Dalí nocturn. Films surrealistes*. Els crítics de cinema Imma Merino i Àngel Quintana, i el crític d'art Eudald Camps han presentat les pel·lícules *Un chien andalou*, *L'âge d'or* i *Impressions de l'Haute Mongolie*, amb una assistència notable de públic. Amb Empordà Turisme s'ha intensificat la col·laboració, fet que ha produït com a primers resultats una major presència del Triangle Dalinià al punt d'informació de l'estació de l'AVE Figueres-Vilafant i la celebració, sota la cúpula, del tret de sortida de la temporada estival amb l'assistència dels presidents dels Consells de l'Alt i el Baix Empordà, així com de diversos alcaldes i regidors. En el cas del Patronat de Turisme Costa Brava Girona, s'han portat a terme les accions següents:

el Teatre-Museu. L'actuació ha anat a càrrec de l'actor Martí Peraferrer amb acompanyament musical de Glòria Vila.

Renovació del banc d'imatges del Patronat de Turisme sobre el Triangle Dalinià

Visita guiada nocturna al Teatre-Museu oferta a membres del Club Premium del Patronat de Turisme en qualitat de prescriptors.

Quadern de viatge de la Costa Brava i del Pirineu adreçat a infants i famílies, llicenciat per l'àrea de Drets de la institució.

El 2022 ha vist la llum la reedició del fulletó del Triangle Dalinià que havia de ser renovat i actualitzat. És un material de difusió valuós que es distribueix als propis Museus Dalí i a les oficines de Turisme de la seva àrea d'influència. Gràcies a la recuperació progressiva posterior a la pandèmia, la Fundació Dalí ha pogut reprendre una discreta campanya publicitària centrada en la promoció de l'obertura nocturna del Teatre-Museu Dalí. Finalment, s'han acollit nombroses visites de periodistes, bloguers i agents turístics, les més destacades dels quals es llisten tot seguit.

Acció promocional a Gent, Bèlgica, en el marc del projecte immersiu *Inside Dalí*. Hi han participat uns setanta agents turístics i periodistes belgues. Per part de la Fundació Dalí, hi han participat la directora comercial i la cap de Comunicació.

Beu-te els Museus ha consistit en una visita guiada al Castell de Púbol que ha finalitzat amb el maridatge dels vins del Celler Espelt. L'activitat ha assolit totes les expectatives.

SomCultura. La campanya, que compta amb el suport de l'Àrea de Turisme de l'Ajuntament figuerenc, ha proposat un recorregut literari pels tres museus del centre de la ciutat, entre els quals,

Viatges per a periodistes i bloguers

S'han gestionat les visites als Museus Dalí per a *Home Base Hiking Europe*, una de les principals guies centrades en rutes de senderisme i cicloturisme d'Europa. També s'ha coordinat la visita d'una plataforma líder a Bèlgica sobre viatges sostenibles, així com a les publicacions fineses *Olé* i *Se* amb motiu de la posada en marxa del vol entre Helsinki i Girona, les revistes holandeses *Margriet Magazine* i *Libelle*, el diari israelita *The Jerusalem Post Travel*, vint-i-cinc periodistes alemanys especialitzats en turisme d'autocaravana. S'ha acollit un viatge organitzat per l'oficina de París de l'Agència Catalana de Turisme adreçats a mitjans francesos i dos viatges per a mitjans espanyols, entre els quals hi ha *Escapada Enogastròmica a Gran Velocidad*.

També han acudit als Museus Dalí els bloguers i influencers @LaFlorinata, @Gastasuelas, @FermataSpettacolo, @PiccoloBambino, el polonès @Samochodemnawakacje, @Iralimone, @MimiAlbero, @Cherrero i @Aleixllimona.

Viatges de familiarització

Han visitat el Triangle Dalinià agents especialitzats en turisme de luxe com són Magnolia Vacation i l'associació Serendipians. També ho han fet els participants a la 60ª Assemblea General de Medcruise, que convoca les principals navilieres del món que porten creuers a la Costa Brava; l'empresa de creuers americana Carnival Corporation, quatre agències de viatges, dotze turoperadors i dos periodistes resultat de l'acció promocional del Patronat als Països Nòrdics; l'agència de viatges belga Amazing Destinations; l'operador turístic Worldia que cobreix tot el territori francès; 10 agents argentins d'enogastronomia; *The Art Lover's Guide to Barcelona* i la web *Hallo-Barcelona* adreçada a alemanys residents a la capital catalana.

Transformació digital

La Fundació ha iniciat un procés ambiciós de transformació digital. En una primera fase s'ha auditat l'estat de la digitalització i s'ha definit el pla estratègic de transformació digital pels propers tres anys. Els objectius prioritaris d'aquest pla són: a) provocar un canvi cultural profund en la manera de portar a terme les tasques, tot formant els equips i promovent l'ús de les noves tecnologies en tots els àmbits; b) millorar l'eficiència dels equips mitjançant la revisió i millora de tots els processos i l'adopció de solucions tecnològiques que millorin de forma disruptiva o substancial allò de què es disposa actualment, i c) disposar d'unes infraestructures més robustes i segures que permetin garantir la continuïtat dels serveis que ofereix la Fundació, prestant especial atenció a la ciberseguretat i a l'escalabilitat dels sistemes. Per fer-ho possible, s'adoptaran solucions híbrides al Cloud amb els estàndards més alts de seguretat i fiabilitat existents al mercat.

L'observació contínua de les tendències emergents en l'àmbit de les noves tecnologies i la seva aplicació tant a la part museística com a la gestió de la Fundació és un altre dels eixos de treball rellevants d'aquesta àrea de nova creació.

09

EQUIP HUMÀ
I FORMACIÓ

Equip humà

La Fundació s'estructura en els departaments següents:

Patronat

President
Jordi Mercader Miró

Cap de comunicació i protocol
Imma Parada Soler

Direcció General

Director General
Fèlix Roca Batllori

Secretaria i Patronat
M. Teresa Brugués Rost

Finances i Control de gestió
Àngels Pairó Giménez
Judit Pairó Giménez
Anna Parra Ministral
Anisa Chaer Yemlahi Serroukh

Comercial
Directora
Leonora Aixas Otero

Marketing
Sílvia Nello Maldiney

Recursos humans
Miquel Sanchez Duran
Isabel Castell Pujol

Administració general
M. Dolores Costa Font

Instal·lacions i Manteniment
Roger Ferré Puig
Ferran Ortega López

Gestió del Teatre-Museu Dalí
Miquel Sanchez Duran

Gestió de Púbol, Portlligat i Projectes Museològics
Jordi Artigas Cadena

Director d'Informàtica i Transformació Digital
Pere Galán Vaca

Gestió de reserves de grups i entrades anticipades
Isabel Castell Pujol
David Combis Palacios
Expi Porrás Roman

Departament Artístic

Directora
Montse Aguer Teixidor

Conservació i Restauració

Cap de conservació i restauració
Irene Civil Plans

Restauradors-conservadors
Elisenda Aragonès Miquel
Laura Feliz Oliver
Noelia García Valencia
Josep M. Guillamet Lloveras
Yvonne Heinert Comas
Juliette Murphy

Registre
Rosa Aguer Teixidor

Centre d'Estudis Dalinians

Cap de Documentació
Rosa M. Maurell Constans

Sotsdirectora de col·lecció i exposicions
Carme Ruiz González

Curadora
Laura Bartolomé Roviras

Equip de coordinació
Maria Carreras Oliva
Núria Casals Tutau
Bea Crespo Trancón
Clàudia Galli Purcallas
Lucia Moni
Fiona Mata Echeverry
Clara Silvestre Colomer

Departament de gerència

Gerent
Joan Manuel Sevillano Campalans

Secretària General i Serveis Jurídics
Isabella Kleinjung

Difusió i Servei Educatiu
Nuri Aldeguer Corominas

Secretaria i Administració de Drets
Mercedes Aznar Laín

Community Manager i Mitjans Digitals
Cinzia Azzini

Teatre-Museu Dalí

Responsables adjunts
Carles Núñez Felip
Carles Font Garcia

Subresponsables adjunts
Jordi Domènech i de Ros
Pau Subirós Bardera

Responsable de les botigues del Teatre-Museu Dalí
Núria Estévez Rodríguez

Serveis d'accés, atenció al visitant, informació, neteja, manteniment i botiga
Manel Albreda Vicente
Carla Aguirre Díaz
Gemma Alegrí Expósito
Assumpció Arnall Figueres
Ramatoulaye Balde
Paula Cabañó Custujà
Júlia Camps Montiel
Fina Carbelo Rodríguez
Mireia Carbó Turón
Laia Carbonell Renart
Rossana Casimiro Caveró
Arnau Combis Batlle
Joan Cruañas Sarola
Annie Cubizolles Roman
Rachid El Ouariachi
Ayman El Younossi Zriki
Anna Enrique Reno
Conrad Ràbrega Sánchez
Rosa Falgàs Mach
Sílvia Felip Torres
Helena Fernández Gil
Sebastià Forment Basco
Anna Garcia Garcia
Txell Garcia Pairó
Víctoria González Giménez
Sandra Guerrero Reyes
Carmen Iglesias Duran
Elizaveta Iliina
Sofya Iliina
Olga Kilymnyk
Fatou Konateh
Yessica Ledesma Ledesma
Víctor López Ollero
Luz Lorenzo Sierra
Meritxell Martín Garangou
Carla Maynau Galve
Flor Miscopein

Casa-Museu Salvador Dalí

Responsable adjunt
Jesús Cuadros Mugüerza

Subresponsable adjunta
Anna M. Descamps Pomés

Serveis d'accés, atenció al visitant, informació, neteja, manteniment i botiga
Ramy Abou-Assali Martínez
Anna M. Caminada Llorens
Laia Coronado Nadal
Maria Corral Manzano
Enric Cusí Alegrí
Carles Descamps Ribas
Maria Figueras Garcia
Josep M. Fonti López
Guillem Furest Dalmau
Yolanda Garcia Montoro
Margarita Garcia Reyero
Robert Genovés Núñez
Vanessa Gómez Serifiñana
Cristina Jorquera Navarro
Araceli Juárez Martínez
Manel López Barrios
Marta Martí Triadú
Noemí Mercado Fernández
Neus Pujol Brugués
Susana Ahidee Quito
Ramon Ramos Cobo
Sònia Rossinyol Solanellas
Meritxell Roura Llora

Castell Gala Dalí

Responsable adjunta
Núria Ferrer Carbó

Subresponsable adjunta
Gemma Pascual Planas

Serveis d'accés, atenció al visitant, informació, neteja, manteniment i botiga
Marta Alarcón Oliveras
Laia Aulet Puig
Alba Barris Cornet
Isabel Carreras Ferrer
Caterina Fuses Kuzmina
Àngela Pedrol Robert
Joana Planet Carnicé
Maribel Rabaña Maynau
Josefina Salavedra Cornellà
Laura Salvà Garangou

Formació

El 2022 s'ha desplegat un ambiciós programa formatiu que s'ha materialitzat amb la celebració de jornades formatives tant genèriques, adreçades a col·lectius laborals, com específiques, focalitzades en aspectes professionals concrets. A continuació se'n llista el detall:

Formació general

Als tres Museus Dalí han tingut lloc unes jornades adreçades al personal que han consistit en una visita guiada i informació sobre protocols de vigilància ofertes per Jordi Artigas, coordinador de les cases-museus. La formació ha prosseguit amb la projecció dels documentals respectius amb un col·loqui a càrrec de Montse Aguer, directora dels Museus Dalí. A Figueres, el documental ha estat *Diaris de joventut*. En el cas de Portlligat, *La vida secreta de Salvador Dalí* i, finalment, a Púbol, *Refugi de la dona visible* amb col·loqui conduït per Bea Crespo del CED i amb la presentació de l'exposició *Púbol de Gala*. En sessions posteriors, s'ha ofert formació sobre els riscos laborals associats als llocs de treball. Quant als treballadors del Servei d'Atenció al Públic i de botigues, se'ls han impartit sessions sobre com millorar l'atenció al visitant, formació oferta per Antònia Pichot, psicòloga-coach de Creszenia; en primers auxilis per part de l'empresa Gefapreven i en el pla d'autoprotecció i emergències a càrrec d'Àlícia Herrera, consultora ambiental. El personal de les botigues dels Museus també ha rebut formació en tècniques de venda, amb la coordinació de Leonora Aixas, directora comercial de la institució.

Introducció al Teatre-Museu Dalí: jornada formativa adreçada als treballadors amb una conferència per part de Montse Aguer, benvinguda, presentació, informació pràctica i visita guiada de la mà de Jordi Artigas.

Llenguatge comercial en anglès: formació en línia adreçada als treballadors dels museus a càrrec de l'Institut per al Desenvolupament de la Formació Ocupacional (IDFO).

El personal d'administració de la Fundació Dalí ha assistit a cursos presencials d'Excel, Word i Power-Point organitzats per l'IDFO.

Formació específica

Montse Aguer, directora dels Museus Dalí, ha assistit a la *WAF Conference 2022* que ha tingut lloc a Milà.

El personal del CED ha participat al seminari en línia *2022 International Catalogue Raisonné Association* ofert per l'ICRA.

Membres dels diversos departaments de l'entitat han assistit telemàticament al congrés anual *Digital Exhibitions Summit* organitzat per MuseumNext.

Anna Parra, de Finances i control de gestió, ha rebut formació sobre Power BI a càrrec d'Evotic.

Irene Civil, cap del departament de conservació i restauració, ha assistit al webinar *International Symposium: Contemporary Art Conservation Revisited: 20 years late*.

Laura Feliz i Irene Civil, conservadores-restauradores, han assistit telemàticament a la *23ª Jornada de Conservación de Arte Contemporáneo* organitzada pel Museo Reina Sofía. Laura Feliz, també ha participat al curs en línia *El valor de la fotografía: estudio de significancia aplicado a Laurent y el Archivo Vernacci*, organitzat per l'Institut de Patrimoni Cultural Español (IPCE).

Josep Maria Guillamet i Irene Civil han participat al webinar sobre "Iluminación para el arte y los espacios museográficos", organitzat per ERCO.

Isabella Kleinjung, secretària general de la Fundació, està assistint al Curs de *Corporate Compliance* organitzat per ESADE.

10

GESTIÓ DE LES
INFRAESTRUCTURES
I LA SEGURETAT

El departament de Museus s'ocupa del manteniment i la millora de les infraestructures i instal·lacions dels Museus Dalí i de la seu de la Fundació. També gestiona la política de seguretat de les persones, els equipaments i les obres d'art, així com dels recursos i suports necessaris per implementar les iniciatives dels diferents departaments.

Una part dels treballs específics de manteniment i seguretat d'infraestructures i instal·lacions que requereixen un alt nivell de professionalització s'han subcontractat a tercers per un valor de 506.227,59 euros. Pel que fa als recursos destinats a les empreses de vigilància que garanteixen la seguretat del patrimoni cultural i de les persones, han ascendit a 831.602,14 euros.

Les diverses intervencions de 2022 responen a un pla d'actuació a partir dels àmbits de treball següents:

Manteniment preventiu

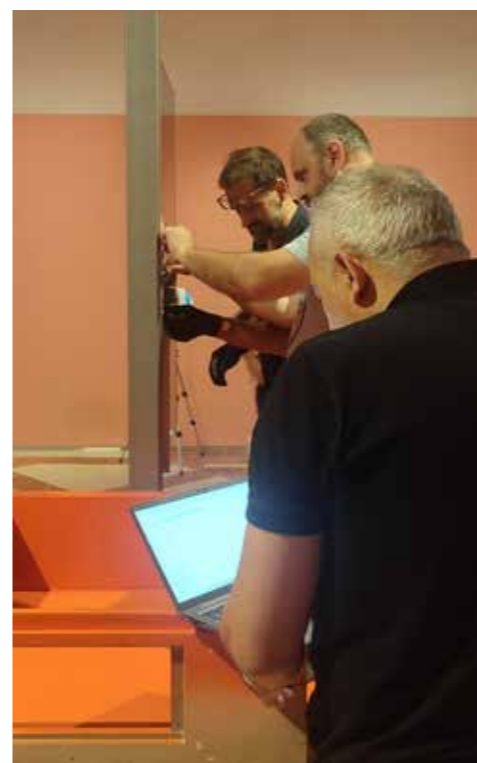
Al marge de les activitats habituals que formen part de la programació anual de manteniment d'infraestructures als tres centres museístics, cal destacar el control de cobertes i elements estructurals, amb especial atenció a la cúpula i vitrallera del Teatre-Museu, les parets exteriors del Castell de Púbol i les cobertes de la Casa de Portlligat; el manteniment dels sistemes de climatització amb l'especificitat de cada centre; els recursos de seguretat i comunicació interna i les tasques de conservació dels respectius jardins històrics, amb especial atenció als plàtans i a les tanques de Púbol. D'actuacions específiques de 2022 destaquen la instal·lació a totes les sales dels tres espais museístics de nous mesuradors de temperatura i humitat que permetran tenir aquesta informació actualitzada al moment consultable en línia; el manteniment anual de la *Creu desplegable* del Teatre-Museu; la neteja interior i exterior de la cúpula així com dels ous situats a la façana de Torre Galatea i les millores al Colomar i a la Via Làctia de Portlligat.

Manteniment correctiu

En l'àmbit de les necessitats correctives és remarcable el paper decisiu del servei intern de manteniment, tant per raons d'eficiència tècnica com econòmica. Entre les accions dutes a terme el 2022 cal citar, més enllà dels incidents relacionats amb avaries i deteriorament per l'ús o envelliment de les instal·lacions, la introducció d'un programa de control i seguiment d'avaries anomenat Jira, que permet centralitzar-les i fer-ne un seguiment ordenat. Del manteniment correctiu, en sobresurt la reparació de les fuites del dipòsit de compensació de les fonts de la piscina de Portlligat, la neteja del Cavall de Púbol, les millores d'impermeabilització del terrat del Teatre-Museu i la neteja de la moqueta de les parets i terra de la Sala Tresor, a Figueres.

Suport logístic

Les activitats de suport logístic se centren habitualment en l'adequació i manteniment d'espais per a les exposicions temporals, la resolució de les necessitats tècniques i de muntatge d'esdeveniments puntuals i la col·laboració en les iniciatives del departament de Conservació i Restauració. Les accions més destacades han estat el condicionament de les sales i el suport tècnic en el muntatge de les exposicions temporals de Figueres i de Púbol; la coordinació del muntatge de l'exposició organitzada pel Festival InCadaqués en els exteriors de la Casa de Portlligat. En l'àmbit d'esdeveniments relacionats amb mitjans de comunicació, cal esmentar l'aportació de recursos tècnics i logístics per a la gravació de diversos reportatges, l'organització de mitjans i espais per a presentacions com *Una Porta a l'Empordà*, *Beu-te el Museu* o el Club de lectura d'Indilletres dedicat a Salvador Dalí, l'acollida dels actes dels Amics dels Museus Dalí, la coorganització del cicle de cinema surrealista a la plaça del Teatre-Museu i el suport logístic en la restauració de la Barca de Gala i del *Monument a la Televisió* situat a l'exterior del museu figuerenc. Finalment, cal assenyalar que no s'han fet noves inversions aquest 2022.

A

ESTUDIS DE PÚBLIC

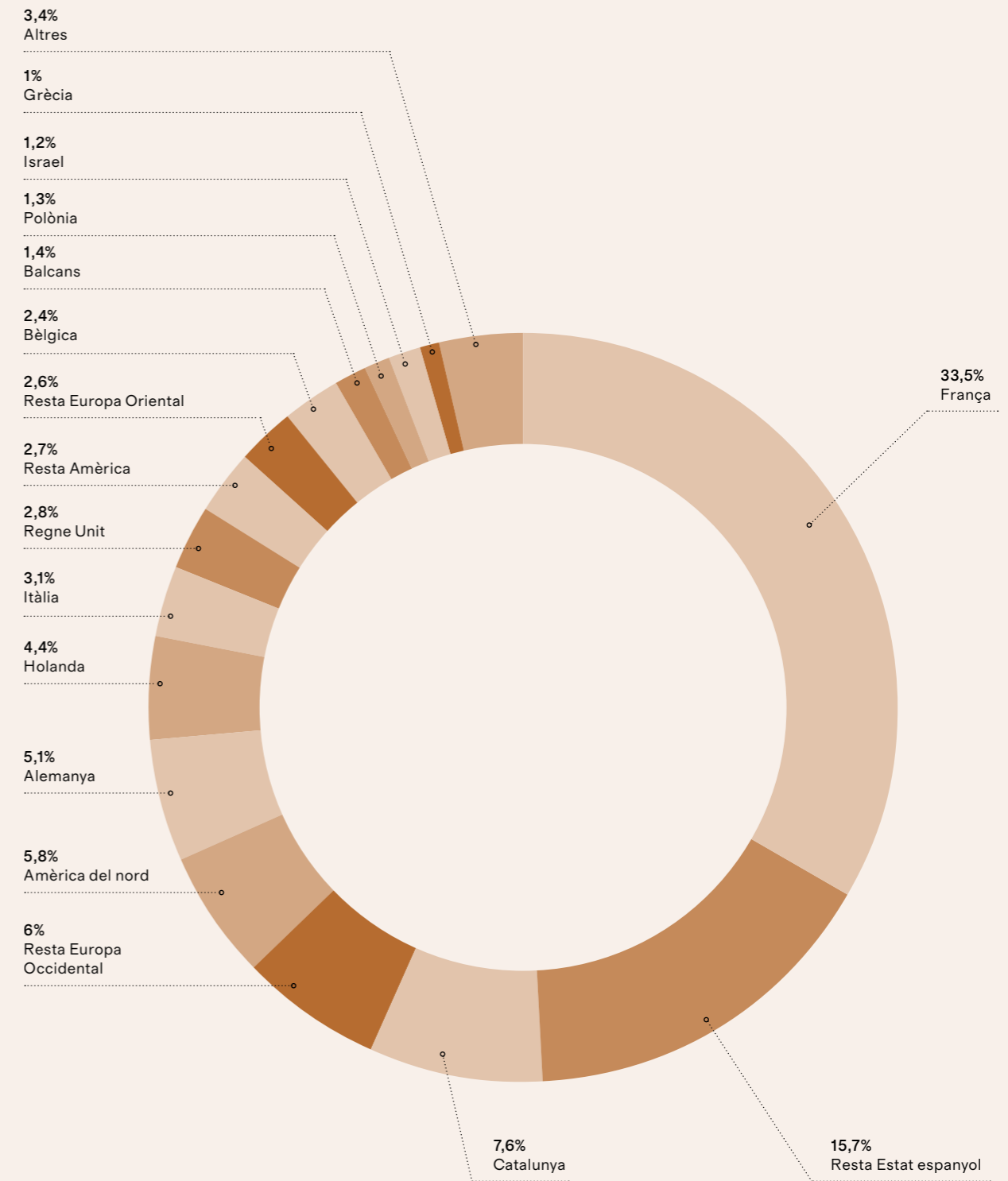
Estudis de públic

La Fundació Gala-Salvador Dalí du a terme habitualment estudis de públic, la gestió i avaluació dels quals proporcionen informació de molt d'interès sobre la tipologia del visitant, tendències, valoració dels museus, nivells de satisfacció, entre d'altres aspectes.

Durant el 2022, no s'han pogut celebrar les enquestes personals atesa la reducció de recursos com a mesura per combatre els efectes derivats de la pandèmia.

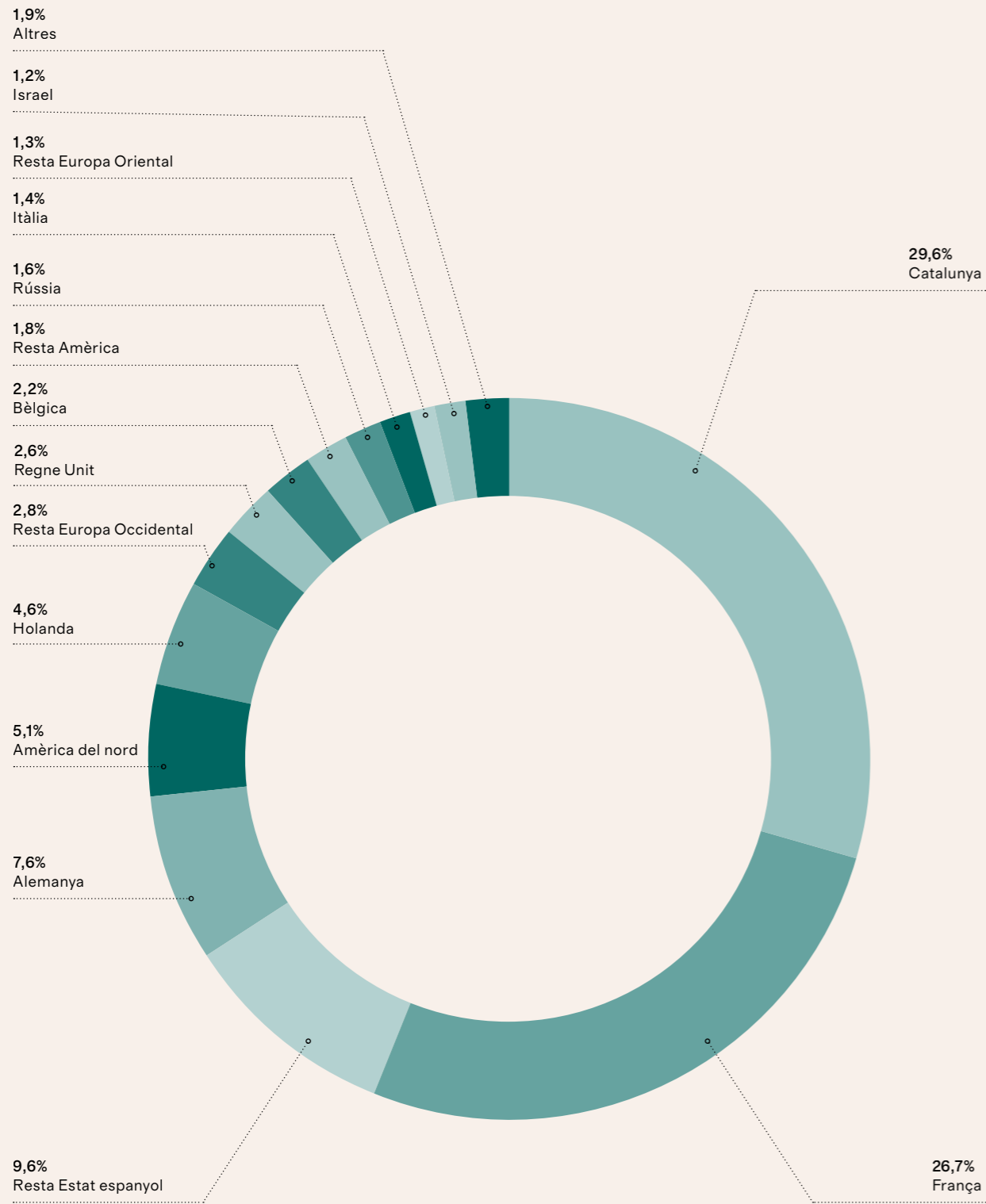
Alternativament, es presenten els gràfics corresponents a la procedència dels visitants als Museus Dalí gràcies a les dades recollides des del Servei de Reserves.

Teatre-Museu Dalí: Procedència

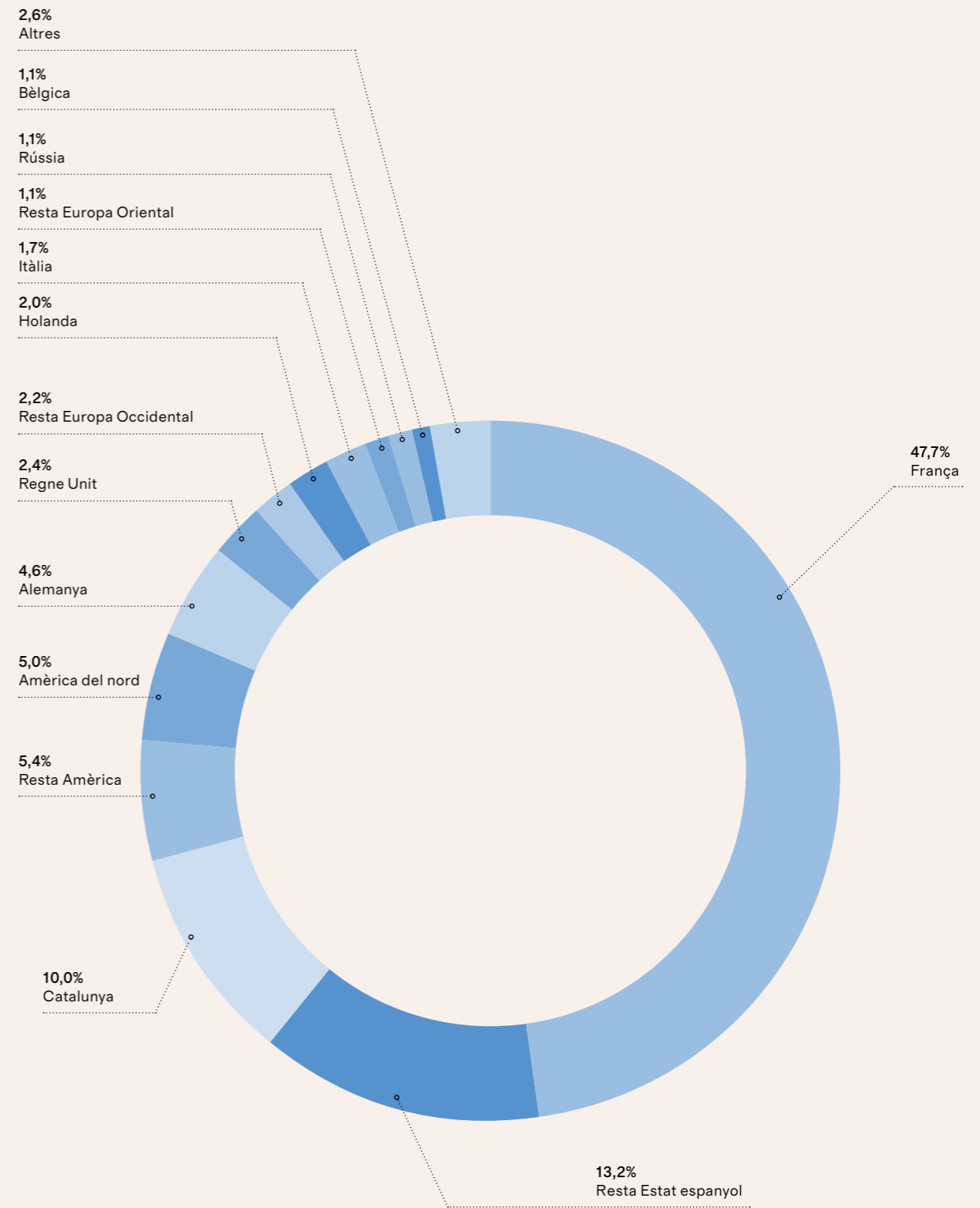

Castell Gala Dalí: Procedència

Casa-Museu Salvador Dalí: Procedència

B

INFORME DE GESTIÓ
ECONÒMICA

Memòria econòmica corresponent a l'exercici 2022

Activitat de la Fundació

La Fundació té per objecte «promocionar, fomentar, divulgar, prestigiar, protegir i defensar en el territori de l'Estat espanyol i en el de qualsevol altre Estat, l'obra artística, cultural i intel·lectual del pintor espanyol Salvador Dalí Domènech, els seus béns i drets de qualsevol naturalesa; la seva experiència vital, el seu pensament i les seves inquietuds, projectes, idees i obres artístiques, intel·lectuals i culturals; la seva memòria i el reconeixement universal de la seva genial aportació a les Belles Arts, a la cultura i al pensament contemporani» (art. 4 dels Estatuts).

Per complir aquests objectius, la Fundació ha dut a terme les activitats que es descriuen en aquesta Memòria.

Bases de presentació dels comptes anuals

Els comptes anuals s'han preparat a partir dels registres comptables de la Fundació, tot aplicant les disposicions legals vigents en matèria comptable, a fi i efecte de mostrar la imatge fidel del patrimoni, la situació financera i els resultats de les operacions.

Els comptes anuals adjunts s'han obtingut aplicant els principis comptables establerts al Codi de comerç, al Pla general de comptabilitat aprovat per Reial decret 1.514/2007, de 16 de novembre, i el Pla de comptabilitat de les entitats sense finalitats lucratives aprovat per Resolució de l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes, de 26 de març de 2013.

D'acord amb la legislació mercantil, es presenten a efectes comparatius, per a cadascuna de les partides del balanç i del compte de resultats, a més de les xifres de l'exercici, les corresponents a l'exercici anterior.

Excedent de l'Exercici

La Direcció proposarà a la junta ordinària del Patronat l'aprovació de l'aplicació de l'excedent que, expressat en euros, es detalla a continuació:

BASE DE REPARTIMENT	
Excedent de l'exercici	4.594.254,98
APLICACIÓ	
A reserves voluntàries	2.299.299,48
A excedents negatius d'exercicis anteriors	2.294.955,50

Normes de valoració

Els principis i criteris de comptabilitat més significatius aplicats en la preparació dels comptes anuals són els següents:

Immobilitzacions intangibles

Despeses de recerca i desenvolupament, concessions, patents, llicències, marques i similars: es valoren al preu d'adquisició o producció, i s'amortitzen sistemàticament en un termini no superior a cinc anys.

Aplicacions informàtiques: es valoren al seu preu d'adquisició o producció, i s'amortitzen sistemàticament en un termini no superior a cinc anys.

Béns del patrimoni històric

Al balanç sense actualització del valor del patrimoni artístic, es valoren al seu preu d'adquisició.

Immobilitzacions materials

L'immobilitzat material està registrat al cost d'adquisició. Les reparacions que no suposen una ampliació de la vida útil i les despeses de manteniment es carreguen directament al compte de resultats. Els costos d'ampliació o millora que donen lloc a una durada més prolongada del bé es capitalitzen com a valor més gran d'aquest bé. La dotació anual a l'amortització es calcula mitjançant l'aplicació del mètode lineal, d'acord amb els percentatges anuals següents:

	2021	2022
Construccions	3-4%	3-4%
Instal·lacions tècniques i maquinària	5-10%	5-10%
Altres instal·lacions, utilitatge i mobiliari	5-12%	5-12%
Altres immobilitzat	20%	20%

Inversions financeres

Els Actius financers a cost amortitzat es registren inicialment pel seu valor raonable i posteriorment pel seu cost amortitzat, utilitzant el mètode d'interès efectiu. Els ingressos per interessos d'aquests actius financers s'inclouen en ingressos financers, qualsevol guany o pèrdua que sorgeixi quan se donin de baixa es reconeix directament en el resultat de la Fundació i les pèrdues per deteriorament del valor es presenten com una partida separada en el Compte de pèrdues i guanys de l'exercici.

Els Actius financers a cost inclouen les inversions en el patrimoni d'empreses del grup i associades, així com les inversions en instruments de patrimoni el valor raonable de les quals no es pugui determinar per referència a un preu cotitzat en un mercat actiu per un instrument idèntic o no es pugui estimar amb fiabilitat.

Es valoren al menor, entre el cost d'adquisició, que equival al valor raonable de la contraprestació entregada més els costos de la transacció directament atribuïbles, o el seu valor raonable en el cas d'inversions adquirides a través d'una combinació de negocis i el valor recuperable. El valor recuperable es determina com l'import major entre el seu valor raonable menys els costos de venda i el valor actual dels fluxos d'efectiu derivats de la inversió. Excepte evidència millor de l'import recuperable, serà el patrimoni net de la societat participada corregit per les plusvàlues tàcites existents a la data de la valoració. La correcció de valor i, en el seu cas, la seva reversió es registra en el Compte de pèrdues i guanys de l'exercici en què es produeixi. La Fundació té participacions en el capital social de la societat Distribucions d'Art Surrealista, S.A.U.

Existències

Les existències es presenten valorades al seu preu de cost o al valor net de realització, si aquest darrer és inferior al primer, dotant les correccions valoratives oportunes amb càrrec als resultats de l'exercici.

Subvencions, aportacions, donacions i llegats de capital / Aportacions de béns

Les subvencions, aportacions, donacions i llegats de capital no reintegrables (aportacions de béns) es valoren per l'import concedit i s'imputen a resultats en proporció a la depreciació dels actius finançats per les esmentades subvencions, aportacions, donacions o llegats.

En el cas dels actius no depreciables, la subvenció, aportació, donació o llegat s'imputa al resultat de l'exercici en el moment en què es produeix l'alienació o baixa.

Deutes no comercials

Figuren registrats pel seu valor d'obtenció. La diferència entre aquest valor i la quantitat reemborsada s'imputa anualment a resultats d'acord amb un criteri financer.

Clients, proveïdors, deutors i creditors de tràfic

Les correccions valoratives s'incorporen dotant contra els resultats les provisions necessàries en funció del risc que presenten les possibles insolvències respecte al cobrament o la recuperació dels actius de què es tracti.

Classificació dels deutes

Els deutes amb un venciment inferior a dotze mesos es classifiquen en comptes a curt termini, i es consideren de llarg termini els que superin aquest marc temporal.

Impost sobre societats

La Fundació compleix els requisits per acollir-se als beneficis fiscals que preveu la Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i dels incentius fiscals al mecenatge.

La totalitat de les rendes de la Fundació estan exemptes de l'impost sobre societats, ja que les rendes obtingudes es corresponen amb les activitats exemptes descrites als punts 1.a, 1.c i 2 de l'article 6 i als punts 4, 8, 9 i 11 de l'article 7 de la Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i dels incentius fiscals al mecenatge.

Ingressos i despeses

Els ingressos derivats dels contractes amb clients es reconeixen en funció del compliment de les obligacions contraetes amb els clients. Els ingressos ordinaris representen la transferència de béns o serveis compromesos als clients per un import que reflecteixi la contraprestació que l'Entitat espera tenir dret a canvi d'aquests béns i serveis.

Els Altres Ingressos derivats d'un contracte es reconeixen a mesura que es produeix la transferència al client del

control sobre els béns o serveis compromesos. Els ingressos derivats dels compromisos (amb caràcter general, de prestacions de serveis) que es compleixin al llarg del temps es reconeixen en funció del grau de avenç o progrés cap al compliment complet de les obligacions contractuals. Quan, en una data determinada, no sigui possible mesurar raonablement el grau de compliment de l'obligació, tan sols es reconeixen ingressos i la corresponent contraprestació en un import equivalent als costos incorreguts fins aquesta data.

Immobilitzacions intangibles

La composició i evolució d'aquests comptes en el decurs de l'exercici correspon al detall següent, expressat en euros:

	2021	ALTES	BAIXES	2022
200 Despeses de recerca i desenvolupament	20.304,59	0,00	0,00	20.304,59
202/203 Propietat intel·lectual i industrial i concessions	6.896.399,90	0,00	0,00	6.896.399,90
206 Aplicacions informàtiques	2.416.811,89	2.500,00	(85.568,06)	2.333.743,83
280 Amortitzacions	(8.973.805,46)	(154.632,92)	66.673,21	(9.061.765,17)
Total immobilitzat intangible net	359.710,92			188.638,15

L'import dels béns completament amortitzats al tancament de l'exercici, expressat en euros, és el següent:

	2022
200 Despeses de recerca i desenvolupament	20.304,59
202/203 Propietat intel·lectual i industrial i concessions	6.492.542,71
206 Aplicacions informàtiques	2.016.283,03
Total béns completament amortitzats	8.529.130,33

Bens del patrimoni històric

La composició i evolució d'aquests comptes en el decurs de l'exercici correspon al detall següent, expressat en euros:

	2021	ALTES	BAIXES	2022
231/233 Obres d'art i documentació bibliogràfica	93.156.674,32	15.835,55	0,00	93.172.509,87
Total béns del patrimoni històric / Obres d'art i documentació bibliogràfica	93.156.674,32			93.172.509,87

Immobilitzacions materials

La composició i evolució d'aquests comptes en el decurs de l'exercici correspon al detall següent, expressat en euros:

	2021	ALTES	BAIXES	2022
210/211 Terrenys i construccions	5.991.351,22	0,00	0,00	5.991.351,22
212 Instal·lacions tècniques, maquinària i projectes	13.780.420,70	0,00	(198.361,95)	13.582.058,75
215/216 Altres instal·lacions, utilitatge i mobiliari	2.479.212,99	592,80	(27.066,69)	2.452.739,10
217 Equips informàtics i altre immobilitzat	1.248.305,74	14.786,50	0,00	1.263.092,24
281 Amortitzacions	(15.091.775,30)	(713.644,47)	199.616,84	(15.605.802,93)
Total immobilitzat material net	8.407.515,35			7.683.438,38

L'import dels béns completament amortitzats al tancament de l'exercici, expressat en euros, és el següent:

	2022
210/211 Terrenys i construccions	761.363,02
212 Instal·lacions tècniques, maquinària i projectes	4.216.176,68
215/216 Altres instal·lacions, utilitatge i mobiliari	1.561.836,73
217 Equips informàtics i altre immobilitzat	1.029.576,38
Total béns completament amortitzats	7.568.952,81

Inversions financeres

Els moviments de les inversions financeres a llarg termini que han tingut lloc en el decurs de l'exercici, expressats en euros, corresponen al detall següent:

	2021	ALTES	BAIXES	2022
250 Participacions en entitats del grup / Inversions financeres permanents	535.034,12	0,00	0,00	535.034,12
293 Sanejament	(299.309,03)	0,00	39.823,19	(259.485,84)
260 Dipòsits i fiances constituïts a llarg termini	17.350,30	0,00	0,00	17.350,30
Total inversions financeres a llarg termini	253.075,39			292.898,58

El detall de les entitats amb participació de la Fundació és el següent:

	VALOR	FONS PROPIS		
	LLIBRES	2022	% PARTIC.	ACTIVITAT
Distribucions d'Art Surrealista, S.A.U.				
Torre Galatea, Pujada del Castell, 28 17600 Figueres (Girona) NIF: A17064320	535.034,12	275.548,28	100%	Comerç minorista
Sanejament	(259.485,84)			

En compliment del que estableix l'Acord de 20 de novembre de 2003 del Consell de la Comissió Nacional del Mercat de Valors, pel qual s'aprova el Codi de conducta de les entitats sense ànim de lucre per a la realització d'inversions temporals, s'informa que la Fundació no ha dut a terme inversions financeres a curt termini durant el 2022 en valors mobiliaris i instruments financers en l'àmbit de supervisió de la Comissió Nacional del Mercat de Valors.

Existències

La composició de les existències de la Fundació al tancament de l'exercici, expressada en euros, és la següent:

300/320 Existències comercials	1.015.957,57
390 Deteriorament de valor de les existències	(187.435,31)
Total	828.522,26

Usuaris i altres deutors de l'activitat pròpia

La Fundació no manté saldos deutors amb usuaris, patrocinadors o afiliats al tancament de l'exercici. L'evolució dels saldos procedents de clients i altres deutors de l'activitat pròpia en el decurs de l'exercici, expressada en euros, ha estat la següent:

	2021	ALTES	BAIXES	2022
430 Clients	441.983,52	33.240.390,87	(33.533.446,52)	148.927,87
440/480 Altres deutors / Deutors diversos i despeses anticipades	3.007,50	3.302.506,73	(3.270.360,03)	35.154,20
Total	444.991,02			184.082,07

Fons propis

L'evolució dels fons propis en el decurs de l'exercici, expressada en euros, ha estat la següent:

	2021	APLICACIÓ	EXCEDENT	2022
	2021	EXCEDENT	2022 I ALTRES	2022
101 Dotació fundacional Aportació Fundador i altres	19.232.387,34	0,00	0,00	19.232.387,34
117 Reserves voluntàries / Reserves capitalitzades	88.446.052,95	0,00	0,00	88.446.052,95
121 Excedents negatius d'exercicis anteriors	(3.116.807,53)	821.852,03	0,00	(2.294.955,50)
129 Excedent de l'exercici	821.852,03	(821.852,03)	4.594.254,98	4.594.254,98
Total Fons Propis	105.383.484,79			109.977.739,77

Dotació fundacional / Aportació Fundador i altres

La dotació inicial suposa un patrimoni de 19.232.387,34 euros a 31 de desembre de 2022.

Reserves voluntàries / Reserves capitalitzades

El saldo del compte de reserves voluntàries i de capitalització a 31 de desembre de 2022 correspon a l'aplicació dels excedents positius d'exercicis anteriors.

Subvencions, aportacions, donacions i llegats de capital / Aportacions béns

Els moviments que han tingut lloc en el decurs de l'exercici, expressats en euros, corresponen al detall següent:

	2021	ALTES	SANEJAMENT	2022
131/132 Altres subvencions, aportacions, donacions i llegats Aportacions béns	1.292.281,28	126.036,80	(63.567,30)	1.354.750,78
Subvencions, aportacions, donacions i llegats Aportacions béns	1.292.281,28			1.354.750,78

Deutes no comercials

Altres deutes no comercials

La composició a 31 de desembre de 2021 i de 2022, expressada en euros, és la següent:

	CURT TERMINI	LLARG TERMINI	CURT TERMINI	LLARG TERMINI
	2021	2021	2022	2022
475 Hisenda Pública creditora per IVA	42.477,24	0,00	86.989,74	0,00
475 Hisenda Pública creditora per IRPF	131.724,28	0,00	85.499,42	0,00
476 Seguretat Social creditora	64.177,66	0,00	96.431,27	0,00
173/523 Altres deutes / Prov. immob. / Plan Avanza	208.804,75	366.206,59	221.997,55	182.935,89
Total altres deutes no comercials	447.183,93	366.206,59	490.917,98	182.935,89

Ingressos i despeses

Consum de matèries primeres i altres aprovisionaments

Els consums d'existències corresponents a l'exercici, expressats en euros, s'indiquen al detall següent:

600 Compres de béns	1.360.778,46
610 Variació d'existències	(230.164,93)
Consum d'explotació	1.130.613,53

Despeses de personal

El detall d'aquest epígraf al tancament de l'exercici, expressat en euros, és el següent:

640 Sous i salaris	3.552.594,25
642 Seguretat Social a càrrec de l'empresa	979.531,77
649 Altres despeses socials	59.609,16
642/649 Total càrregues socials	1.039.140,93

La plantilla mitjana de personal a temps complet en el decurs de l'exercici, distribuïda per àrees de treball, ha estat la següent:

Secretaria General i Museus	66,06
Gerència i botigues	18,04
Centre d'Estudis	7,87
Registre	1,00
Restauració	5,18
TOTAL	98,15

Variació de les provisions

La variació de les provisions en el decurs de l'exercici correspon al detall següent, expressat en euros:

693 Pèrdues per deteriorament d'existències / Dotació a la provisió d'existències	187.435,31
793 Reversió del deteriorament d'existències / Provisió d'existències aplicada	(293.562,00)
Variació de les provisions de tràfic	(106.126,69)

Transaccions efectuades amb entitats del grup i associades

Les transaccions efectuades amb entitats del grup i associades, en euros, són les següents:

Serveis rebuts	144.000,00
----------------	------------

Altres ingressos i despeses

	DESPESES	INGRESSOS
671 Resultats procedents de l'immobilitzat	0,00	0,00
746 Aportacions / Subvencions de capital traspasades al resultat i altres subvencions	0,00	283.567,27
678/778 Resultats excepcionals	0,00	16.953,62
TOTAL	0,00	300.520,89

Esdeveniments posteriors al tancament

No s'han produït fets posteriors que puguin afectar significativament els comptes anuals de la Fundació.

Compte de resultats analític

El comptes analítics de resultats dels exercicis 2022 i 2021, expressats en euros, són els següents:

CONCEPTES	EXERCICI 2022		EXERCICI 2021	
	IMPORT	%	IMPORT	%
Ingressos de l'entitat per activitat pròpia	15.014.410,69	100,0%	7.677.105,31	100,0%
Consum d'explotació	(1.130.613,53)	-7,5%	(487.827,89)	-6,4%
Altres despeses d'explotació	(4.216.022,79)	-28,1%	(2.637.292,00)	-34,4%
Altres ingressos	0,00	0,0%	0,00	0,0%
Despeses de personal	(4.591.735,18)	-30,6%	(2.957.544,73)	-38,5%
Resultat brut d'explotació	5.076.039,19	33,8%	1.594.440,69	20,8%
Dotacions amortitzacions immobilitzat	(868.277,39)	-5,8%	(994.902,45)	-13,0%
Variació de les provisions de tràfic	106.126,69	0,7%	(29.618,17)	-0,4%
Resultat net d'explotació	4.313.888,49	28,7%	569.920,07	7,4%
Ingressos financers	0,00	0,0%	0,00	0,0%
Despeses financeres	(15.270,94)	-0,1%	(24.963,92)	-0,3%
Sanejament	39.823,19	0,3%	40.961,52	0,5%
Resultat de les activitats ordinàries	4.338.440,74	28,9%	585.917,67	7,6%
Resultats procedents de l'immobilitzat	(44.706,65)	-0,3%	(75.299,67)	-1,0%
Subvencions de capital traspasades al resultat i altres subvencions	283.567,27	1,9%	214.569,28	2,8%
Resultats excepcionals	16.953,62	0,1%	96.664,75	1,3%
Resultat abans d'impostos	4.594.254,98	30,6%	821.852,03	10,7%
Impost sobre societats	0,00	0,0%	0,00	0,0%
Excedent de l'exercici	4.594.254,98	30,6%	821.852,03	10,7%

Balanços de situació

Els balanços de situació a 31 de desembre de 2022 i 2021, expressats en euros, són:

BALANÇOS DE SITUACIÓ A 31 DE DESEMBRE DE 2022 I 2021		
Actiu	2022	2021
Actiu no corrent	101.337.529,98	102.176.975,98
Immobilitzacions intangibles	188.683,15	359.710,92
Despeses de recerca i desenvolupament	20.304,59	20.304,59
Propietat intel·lectual i concessions	6.896.399,90	6.896.399,90
Aplicacions informàtiques	2.333.743,83	2.416.811,89
Amortitzacions	(9.061.765,17)	(8.973.805,46)
Béns del Patrimoni Històric	93.172.509,87	93.156.674,32
Immobilitzacions materials	7.683.438,38	8.407.515,35
Terrenys i construccions	5.991.351,22	5.991.351,22
Instal·lacions tècniques i maquinària	13.582.058,75	13.780.420,70
Altres instal·lacions, utillatge i mobiliari	2.452.739,10	2.479.212,99
Equips informàtics i altre immobilitzat	1.263.092,24	1.248.305,74
Amortitzacions	(15.605.802,93)	(15.091.775,30)
Inversions financeres a llarg termini / Immobilitzacions financeres	292.898,58	253.075,39
Participacions en entitats del grup	275.548,28	235.725,09
Dipòsits i fiances constituïts a llarg termini	17.350,30	17.350,30
Actiu corrent	13.111.007,67	7.383.245,66
Existències	828.522,26	492.230,64
Existències comercials	1.015.957,57	785.792,64
Provisions	(187.435,31)	(293.562,00)
Altres deutors	184.082,07	444.991,02
Clientels per vendes i prestacions de serveis	148.927,87	441.983,52
Deutors diversos	35.154,20	3.007,50
Administracions Públiques	0,00	0,00
Inversions financeres a curt termini / Inversions financeres temporals	0,00	0,00
Crèdits a entitats del grup	0,00	0,00
Carta de valors i dipòsits a curt termini	0,00	0,00
Periodificacions	12.228,47	2.150,48
Efectiu i altres actius líquids equivalents	12.086.174,87	6.443.873,52
TOTAL ACTIU	114.448.537,65	109.560.221,64

PASSIU	2022	2021
PATRIMONI NET	111.332.490,55	106.675.766,07
FONS PROPIS	109.977.739,77	105.383.484,79
Dotació fundacional / Fons social	19.232.387,34	19.232.387,34
Reserves	88.446.052,95	88.446.052,95
Reserves voluntàries	88.446.052,95	88.446.052,95
Excedents negatius d'exercicis anteriors	(2.294.955,50)	(3.116.807,53)
Excedent de l'exercici	4.594.254,98	821.852,03
SUBVENCIONS, DONACIONS I LLEGATS REBUTS	1.354.750,78	1.292.281,28
Subvencions, aportacions, donacions i llegats de capital	1.354.750,78	1.292.281,28
PASSIU NO CORRENT	182.935,89	366.206,59
Deutes amb entitats de crèdit	0,00	0,00
Deutes amb entitats de crèdit	0,00	0,00
Altres creditors	182.935,89	366.206,59
Plan Avanza	182.935,89	366.206,59
PASSIU CORRENT	2.933.111,21	2.518.248,98
Deutes amb entitats de crèdit	0,00	0,00
Préstecs i altres deutes	0,00	0,00
Creditors comercials i altres comptes	2.442.193,23	1.644.815,05
Deutes per compres, prestació de serveis i altres	2.442.193,23	1.644.815,05
Altres deutes no comercials	490.917,98	447.183,93
Administracions Públiques	268.920,43	238.379,18
Altres deutes	221.997,55	208.804,75
Periodificacions	0,00	426.250,00
TOTAL PASSIU	114.448.537,65	109.560.221,64

Crèdits

Redacció

Fundació Gala-Salvador Dalí

Coordinació

Imma Parada

Fotografies

Borja Balseira

Financial Times

Fundació Princesa de Girona

Pol Solé Sallés/Patronat de Turisme Costa Brava Girona

Revista Mira'm

Roger Lleixà/Patronat de Turisme Costa Brava Girona

Fotografies de Salvador Dalí i Gala de coberta i contracoberta

Eric Schaal © Fundació Gala-Salvador Dalí, Figueres, 2023

Drets d'imatge de Gala i Salvador Dalí reservats

Disseny

Alex Gifreu

Obres de Salvador Dalí

© Salvador Dalí, Fundació Gala-Salvador Dalí, Figueres, 2023

Drets d'imatge de Salvador Dalí i de Gala reservats.

Fundació Gala-Salvador Dalí, Figueres, 2023

De l'edició

© Fundació Gala-Salvador Dalí, Figueres, 2023

Tots els drets reservats

Fundació Gala-Salvador Dalí

Torre Galatea

Pujada del Castell, 28

17600 Figueres

<http://www.salvador-dali.org>

